

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ИЗДАНИЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА

Брой 7 (482), година XXXVI

5 октомври 2018 година

Над 3900 първокурсници прекрачиха прага на пловдивската алма матер

Преподаватели бяха наградени
за принос към работата на
българските училища в чужбина

На стр. 5

Инициативи на Студентския съвет,
насочени към първокурсниците

На стр. 3

На стр. 2

Стр. 3

*Концертите на „Жарава“ обраха овациите
на международен фестивал в Русия*

В Броя ще прозетете още:

- 10 нови магистърски програми в ПУ
- Екип от Университета изпълнява проект от „Пловдив – Европейска столица на културата 2019“
- Международен студентски фестивал премина под девиза „Заедно е по-весело!“

- Лятна българо-италианска правна кръгла маса
- Неуморимият историограф на българската ботаника
- Известна руска телевизионна журналистка гостува в Пловдивския университет

Над 3900 първокурсници прекрачиха прага на пловдивската алма матер

На откриването присъстваха министър Красимир Вълчев и представители на Президентството на Република България

За 58-и път пловдивската алма матер посрещна своите студенти. Тържественото откриване на новата академична година се състоя на 28 септември 2018 г. в спортната зала на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Сред официалните гости бяха министърът на образованието и науката Красимир Вълчев, съветникът по вътрешна политика и гражданско общество на президента на Република България Николай Копринков, Пламен Узунов – секретар по правни въпроси и антикорупция на Президента, заместник-областният управител на област Пловдив Петър Петров, заместник-кметът на Община Пловдив Стефан Стоянов и кметът на район „Централен“ в Пловдив Георги Стаменов.

верситет „Паисий Хилендарски“, което се равнява на повече от 98% от акредитирания държавен прием. „Няма друг университет в страната, който да се похвали с такива резултати“ – каза при откриването на новата учебна година ректорът проф. д-р Запрян Козлуджов.

Той уточни, че в момента в университета се обучават около 20 хил. студенти по 28 професионални направления, представени в над 130 специалности. Още толкова магистърски програми ще стартират след един месец. Пловдивският университет разполага и с единствения студентски кампус от западноевропейски тип, включващ мултифункционална спортна зала и комплекс от 4 общежития в непосредствена близост до една от сградите

Поглед към залата по време на откриването на академичната учебна година

„Образованието и образоваността са ценности сами по себе си. Те са от порядъка на извечните морални ценности. Университетското образование не е единствено и само прагматика и ние не подготвяме хора, готови да работят на ишлема. Не това е целта на университета. Практическите умения и компетенции трябва да са произведен продукт на една висока образованост, защото именно образоваността олицетворява безсмъртната същност на човешкия разум. Университетът е средище, в което младите хора не само се образоват, а формират начин на мислене. Най-важното е да разберете, че държите съдбата и бъдещето си в собствените си ръце – посвещава студентите ректорът проф. д-р Запрян Козлуджов.

По традиция той приключи речта си за откриване на новата академична година с притча. Днес тя бе посветена на смисъла на знанието: „Един кораб се повредил и го изкарвали на док, за да го ремонтират. Оказало се, че никой не може да установи къде е повредата. Сетили се собствениците за един стар майстор и го повикали. Той дълго обикалял и оглеждал кораба. По едно време ударил с чук на точно определено място и казал: „Ето тук е повредата, тук трябва да ремонтирате. Услугата струва 1 милион долара“.

„Ама как така 1 млн. долара? – възмутили се собствениците – Та ти нищо не направи. Обикаля половин час и след това удари веднъж с чук“ – казали те. „Вярно е, че ударих един път с чук – рекъл майсторът – Ударът струва 1 долар, но останалите пари са за това, че знам къде да ударя.“ Изводът от притчата е: учете, за да познавате не просто технологията на работата с чук, а за да знаете къде и как да ударите, така щото ударът ви, основан на знанията, да бъде максимално продуктивен“.

„Ако желанията и мечтите ви не са постигнати в пълна степен, значи не сте положили достатъчно усилия и не сте платили пълната цена, за да се случи това. Мечтите са безплатни, но дълъг и скъп е пътят, който трябва да изминете, за да ги сбъднете“ – каза още в откриващото си слово ректорът на ПУ „Паисий Хилендарски“.

„За първи в системата на висшето образование ще влязат и първокурсници, родени в началото на 21-ви век. По-голямата част от техните преподаватели са родени през 50-те, 60-те и 70-те години на миналия век. Самите студенти ще бъдат на пазара на труда през 50-те и 60-те години на настоящото столетие, в което светът ще изживее още много неочаквани трансформации, за които нито

Министърът на образованието и науката Красимир Вълчев приветства академичната общност на Пловдивския университет

Отминалата кандидат-студентска кампания за пореден път потвърди големия интерес към нашето висше училище. По данни на информационния център само за университета (без филиалите) броят на кандидат-студентите е бил 5587 души, а новоприетите студенти са 3695, от които 3176 са държавна поръчка и 519 – платено обучение.

Петдесет и осмият випуск включва над 3900 първокурсници, които ще се обучават в деветте факултета и двата филиала на Пловдивския уни-

си – т.нар. Нова сграда на бул. „България“ №236 в Пловдив.

„Съобразявайки се с предизвикателствата на времето, в което живеем, ние трябва да продължим да съхраняваме и развиваме основните университетски принципи. Реализацията на тези принципи университетът все по-успешно обвързва с променящата се обществена среда. Като предлага нови специалности, той се опитва адекватно да отговаря на новите потребности и да покрива ниши в полето на интелектуалния пазар“ – каза още проф. Козлуджов.

Концертите на „Жарава“ обрах оваците на международния фестивал „Петроджас“ в Русия

След като през септември миналата година и през месец юни 2018 г. студентската вокално-инструментална формация „Жарава“ оглави класациите на световната платформа за етномузика „Ethnocloud“, през месец юли получи поредното признание. На престижния международен фестивал „Петроджас“, който се провежда ежегодно в Санкт Петербург, Русия, младите изпълнители и техният ръководител Владимир Величков събраха оваците на многохилядната публика по време на двата си концерта. Нещо повече – техните изпълнения бяха определени като централно събитие на „Петроджас“, а Владимир Величков беше сравнен с музиканти от величината на Дюк Елингтън. Фестивалът е едно от най-големите събития в света на джаза – в тазгодишното му издание участваха над 200 изпълнители от 10 държави, а като се има предвид и обемът на руския музикален пазар, трябва още по-високо да оценим представянето на „Жарава“.

Творческият календар на групата продължава да е наситен със събития. Участие в тържествата на 6 септември в Пловдив – по време на честването на Деня на Съединението на Княжество България и Източна Румелия; концертни записи в Българската национална телевизия и Българското национално радио; участие в предаването „Иде нашеска-

та музика“ по БНТ; концерт за участниците в международна конференция, организирана от Химическия факултет; на 19 октомври – благотворителен концерт в зала „Колодрума“, организиран от Сдружение „Всички заедно за една кауза“ в подкрепа на деца сираци.

„Жарава“ е създадена от Владимир Величков, преподавател в катедра „Музика“ на Педагогическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“, и включва студентите от специалностите „Музика“ и „Джаз и поп пеене“: Стефани Желязкова, Мария Петкова, Шермин Асан, Аделин Недялков, Явор Бобев, Калоян Николов и Йордан Василев. Стилът на групата е съчетаване и миксиране на съвременен фънк с български фолклор. Ето и линк към музикалната платформа, където можете да видите клипа към песента „Калино, Калинче“: <https://ethnocloud.com/world-music/charts>

„Пловдивски университет“

Инициативи на Студентския съвет, насочени към първокурсниците

За поредна година членове на Студентския съвет помагаша на своите бъдещи колеги в попълването на кандидат-студентските документи в периода от 13 до 27 юни. През месец юли в двете сгради на университета (Нова сграда и Ректорат) членовете на Студентския съвет бяха обособили зали, в които целодневно помагаша на студентите и техните родители да попълнят необходимия набор от документи, за да се запишат в желаната специалност. Това се случи в определените от Университета срокове, както следва: за приетите на първо класиране – от 11 до 13 юли; за приетите на второ – от 18 до 20 юли; и за приетите на трето – от 25 до 27 юли 2018 г.

Новата академична година Студентският съвет по традиция започна със събитие, насочено към първокурсниците – *Welcome week*. За всеки първокурсник бяха подготвени папки, химикали и така полезният за тепърва стъпващите на територията на висшето училище *Студентски съветник*. През учебната година се очертават многобройни научни конференции, спортни състезания, фото- и есе конкурси и много други, като за основна цел председателят на Студентския съвет – Светослав Енчев, си поставя набирането на нови членове сред редиците на първокурсниците.

➔ От стр. 2

ние, нито университетите у нас и по света ще бъдат подготвени. Но това, което със сигурност можем да кажем днес, без да прогнозираме за бъдещето, е, че висшето образование със своя академизъм и преподаватели ще продължи да бъде онова място, което в най-голяма степен ще добавя широкия микс от знания и компетентности, необходими на бъдещия пазар на труда. Това предполага и няколко парадокса, свързани с висшето образование. Единият от тях е, че преподавателите няма да са единствените източници на информация, но те ще ни дават най-ценните съвети, ще ни учат да мислим и да използваме информацията – заяви в приветствието си към студентите министърът на образованието и науката Красимир Вълчев.

По случай откриването на

Над 3900 първокурсници...

учебната година поздравителен адрес бе изпратен от Президента на Република България Румен Радев. „Едно от най-предпочитаните висши училища – Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“, е ключов фактор за просперитета на региона и страната. Успешното му сътрудничество с бизнеса и различни организации, както и реализираните важни за обществото проекти формират високия авторитет на университета днес. Той е търсен партньор, който благодарение на богатия си опит и традиции предлага високо качество на образование, съвременни методи на преподаване и модерна материална база. Екипът на университета е доказал, че може да преодо- лява проблемите на съвреми-

ето и да дава на младите хора силата на знанието и успеха“ – бе посланието на президента, прочетено пред присъстващите от заместник-ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“ доц. д-р Мария Стоянова. „Вярвам, че изпълнението на академичните цели, които сте си поставили за новата учебна година, ще разшири успешно развитие на университета като част от българската и европейската научна инфраструктура“ – се казва още в поздравителния адрес.

Заместник областният управител на Пловдив Петър Петров и заместник-кметът на Община Пловдив Стефан Стоянов също приветстваха преподавателите и студентите на ПУ „Паисий Хилендарски“ както за избора им на учебно заведение и предизвикателствата на академич-

ната среда, така и за светския живот и културното влияние на Пловдив – бъдещата столица на културата през 2019 година.

Председателят на Студентския съвет във висшето училище Светослав Енчев окуражи първокурсниците и ги информира за съдействието, което съветът оказва на всички възпитаници на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Церемонията по откриване на академичната година традиционно включваше и ритуално предаване от абсолвентите на първокурсниците на символите на университета – издание на „История славянобългарска“ на Паисий Хилендарски, ключа и знамето на университета. Тържеството приключи със специален поздрав към всички присъстващи от студенти от специалността „Музика“.

„Пловдивски университет“

Стартира новата академична година във Филиала на Пловдивския университет в Смолян

Доц. д-р Русалена ПЕНДЖЕКОВА-ХРИСТЕВА

На 28 септември 2018 г. Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ откри новата академична 2018/2019 година с приети над 3900 студенти първокурсници, включително и тези от двата филиала.

Във Филиала на Пловдивския университет в гр. Смолян поради специфичните природно-географски и климатични условия в Смолянска област учебният процес започна на 17 септември 2018 г.

Първокурсниците бяха посрещнати от координаторите по специалности, които им връчиха студентските книжки и проведоха първите срещи с тях с оперативен-информационен характер.

Акредитираният държавен прием във Филиала на ПУ в Смолян е реализиран почти изцяло, като незаети места са под 3%. Напълно са заети бройките в редовната форма на обучение държавна поръчка в специалностите: „Биология с екотуризм“, „Начална училищна педагогика с чужд език“ и „Български език и история“. Посочените три специалности се радват на особен интерес от страна на кандидат-студентите през тази година.

В новооткритата специалност „Биология с екотуризм“ приетите студенти са двойно повече от планиваните бройки, което е индикатор за нейната целесъобразност относно интензивното развитие на екотуризма като нова форма в туристическата индустрия и пряка връзка с туристическото райониране на България, според което екотуризмът е специализиращ за район „Родопи“, чийто център е гр. Смолян.

Традиционната за Филиала в Смолян учителска специалност „Български език и история“ също превишава броя на новоприетите студенти спрямо предвидените места. Именно тази специалност и обучението във Филиала в гр. Смолян е предпочел пред Софийския университет един от лауреатите в националните олимпиади и състезания – Радослав Смаилов. Възпитаникът на рудоземската гимназия „Св. св. Кирил и Методий“ е носител на множество национал-

ни грамоти. Изявявал се е в почти всички направления в традиционните олимпиади на общинско, областно и национално ниво. Два пъти е бил участник в национални олимпиади по български език и литература. Печелил е конкурси за превод на художествени текстове, носител е на национални стипендии от фондации за даровити деца. Мечтата си да бъде учител по български език, литература и история, той е решил да сбъдне именно получавайки образование във Филиала в Смолян.

За поредна година специалността „Начална училищна педагогика с чужд език (английски език)“ е сред най-желаните от кандидат-студентите, като са запълнени всички 40 места. През последните години Филиалът отчита най-голяма реализация именно на завършилите посочената специалност.

Стопроцентова е реализиран и обявеният прием за платено обучение в задочна форма в специалностите „Туризм“ и „Маркетинг“, които също остават предпочитани за голяма част от кандидатите във Филиала.

През тази година изненадващо единични незаети бройки останаха в атрактивни специалности редовна форма на обучение, държавна поръчка, като: „Информационни технологии, математика и образователен

мениджмънт“, „Математика, информатика и информационни технологии“ и „Български език и английски език“.

Анализът на резултатите от проведените анкети с кандидат-студентите сочи, че за поредна година кандидатстващите са предимно от региона и са избрали да се обучават във Филиала по лични убеждения и по първо желание заради качеството на предлагания образователен продукт.

Студентите първокурсници от поредния 56-и випуск на Филиала на Пловдивския университет в гр. Смолян, които ще се обучават за бъдещи учители и специалисти в сферата на туризма, маркетинга и биологията, бяха посрещнати с приветствие от ръководството на Филиала, публикувано на сайта на висшето училище:

*Скъпи първокурсници,
Добре дошли в нашето малко, но особено специално и сплотено академично семейство!*

Вие вече сте студенти в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Филиал – Смолян, и годините на вашето обучение ще станат част от съдбата ви. Тук ще почувствате уюта на дом, защото вие няма да бъдете просто факултетни номера или един от многото, а ще имате възможността да проявите индивидуалността си.

Ако пожелаете, именно тук можете да прекратите в състезателното време, в което ще се научите да се преборвате със своя собствен дух, за да можете да постигнете стремежа към съвършенството на този дух, което ще ви гарантира едно друго, по-възвишено пребиваване на собствената ви същност. Това за вас ще бъде времето за вярата, за учението на тази вяра, времето за онова, което хората наричат с различни имена, но във всички случаи е времето на нашата човешка духовна енергия, която тласка света към движение.

Трябва да вярвате, че всеки един от вас е готов и може да се справя с лекота с трудностите, защото само така ще придобиете представа за невъзможното... А за знаещите и можещите личности невъзможни неща няма! Нужно е просто да повярвате и силно да ги пожелаете! Затова винаги си пожелавайте невъзможното! Само така ще разберете къде се намирате по своя път и колко още пътища ще търсите, откривате и извървявате!

Ето защо дълбоко се уповавайте на собствените си сили! Дръзновено правете индивидуалните си избори! Смело приемайте идеята за открити схватки в полето на идеите и вярвайте, че именно образованието е гаранция за една различна, по-висша и по-смислена реализация – като хора, като специалисти, като българи.

Желаем ви здраве, спокойствие и хармония при пребиваването ви на тази територия на духа!

Бъдете горди и достойни студенти на ПУ „Паисий Хилендарски“, Филиал – Смолян!

На добър час!

Преподаватели от ПУ бяха наградени за принос към работата на българските училища в чужбина

За трета поредна година ежегодната конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина (АБУЧ), проведена от 26 до 28 юли, бе с участието на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Форумът, който премина под патронажа на 44-тото Народно събрание, бе традиционно подкрепен и от Министерството на образованието и науката.

Мотото „БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК – ДУХОВЕН МОСТ ЗА НАЦИОНАЛНО ЕДИНЕНИЕ“ събра при откриването на конференцията в зала „Изток“ на Народното събрание представители на многобройната общност учители от цял свят, работещи за съхраняване на българската култура и език. В присъствието на Управителния съвет на АБУЧ, депутати и участници със специален плакет за принос към мисията на АБУЧ бяха удостоени проф. д.п.н. Румяна Танкова, декан на Педагогическия факултет на ПУ, и проф. д-р Галин Цоков, директор на Департамента за квалификация и професионално развитие на педагогически специалисти

към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Квалификационните семинари и работните заседания за обмяна на опит през следващите два дни – 28 и 29 юли, бяха проведени в залите на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Работната част на семинара премина в оживени дискусии по темите, които представиха

Момент от работата на конференцията в Народното събрание

На преден план са представителите на Пловдивския университет: проф. Румяна Танкова, доц. Фани Бойкова, доц. Елена Гетова, проф. Любка Липчева-Пранджева

преподавателите от Пловдивския университет: „Позитивно оценяване и диагностика на

резултатите от обучението по български език в началното училище“, проф. д.п.н. Румя-

на Танкова и проф. д-р Галин Цоков; „Цели на образованието и обучението“, проф. д.п.н. Пламен Радев, Педагогически факултет; „Образователният литературен канон – текстове в превод“, проф. д.ф.н. Любка Липчева-Пранджева, доц. д-р Елена Гетова; „Интегриране на дейности за осъществяване на вътрешнопредметни и междупредметни връзки в обучението по български език и литература“, доц. д-р Фани Бойкова, Филологически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

„Пловдивски университет“

Известна руска телевизионна журналистка гостува в Пловдивския университет

На 29 септември 2018 г. в Пловдивския университет гостува Ирина Николаевна Гончарова-Вакуловская – известна руска телевизионна журналистка и практикуващ психолог в Русия и чужбина. Освен в телевизията Ирина Гончарова се изявява като преподавател по психология и имиджмейкър в Руския университет за дружба между народите (РУДН) в Москва, член е на Общоруската психотерапевтична лига, а също така завежда дистанционната лаборатория на ДПО РУДН. Провежда бизнес тренинги и консултации за създаване на индивидуален и корпоративен имидж.

Срещата на журналистката със студентите русисти на Пловдивския университет стана възможна с подкрепата на Росотрудничество в България. В специално подготовения си майсторски клас на тема „Свят, комуникация, личност“ психоложка-

Участниците в семинара заедно Ирина Гончарова-Вакуловская и доц. Надя Чернева

та осветли теми като: тенденции за развитие на съвременната журналистика в международното медийно пространство; проблеми в развитието на руската журналистика в чужбина; технологии и методи за представяне на журналистическа история.

Специално внимание беше отделено на стилистиката и литературното редактиране на текстове на руски език.

Бяха засегнати особеностите на руското ударение, трансформацията на прецедентни феномени и контаминацията на фразеологизми в заглавията на съвременните руски журналистически текстове, както и най-често срещаните грешки в пунктуацията на вестникарски статии.

Присъстващите се поинтересуваха още от различни пох-

вати за правилна подготовка при устно изказване пред камера или публика.

Директорът на Центъра за руски език и култура към университета – доц. д-р Надя Чернева, и Ирина Гончарова обсъдиха възможността за провеждане на цикъл от лекции и майсторски класове на интересова студентите тематика, насочен към по-широк кръг от специалности в Пловдивския университет.

В края на срещата всички участници в майсторския клас получиха сертификати за преминато обучение, както и подаръци – дискове с двутомния сборник със статии от II международна научно-практическа конференция „Език и реч в интернет – личност, общество, комуникация, култура“, проведена се на 29 – 30 март 2018 година в РУДН, Москва.

Анастасия КЕХАЙОВА – Център за руски език и култура

Лятна българо-италианска правна кръгла маса

В началото на август Пловдивският университет бе домакин на първата по рода си международна проява в областта на правото, която обедини две ключови теми – „Кодификации и човешки права“¹. Събитието се състоя в зала „Компас“ на Ректората и бе организирано от екип изследователи и преподаватели от Юридическия факултет на ПУ (ЮФ) и от Факултета по право, икономика и хуманитарни науки (ФПИ) на Средиземноморския университет на италианската област Реджо Калабрия (*Università Mediterranea di Reggio Calabria*)². Участие в кръглата маса взеха студенти и докторанти от двата партниращи университета. Обучението се проведе на английски език и премина на два етапа – уводен и същински. Лектори в същинския етап бяха двама български и един италиански колега.

Уводната част се състоеше от два елемента – кратки приветствени думи от партниращите университети и презентация на техните възможности за обучение, постижения, културни и природни забележителности на градовете, в които се намират университетите. От страна на домакините приветствие към участниците отправи гл. ас. д-р Ангел Шопов. Градът, университетът и факултетът ни бяха много умело представени от студента от III курс Васил Енджов, който е и вицепрезидент на Европейската асоциация на студентите юристи (ЕЛСА) към ЮФ. От страна на ФПИ приветствие към студентите, придружено от много полезна презентация, отправи проф. Анджели Вилианизи Фераро, който е директор на Международния изследователски център по правата на човека³ и ръководител на магистърска програма по европейско частно право, всички съществуващи в рамките на Средиземноморския университет.

Същинската учебителна част се състоеше от три лекции, придружени от дискусия с участниците в кръглата маса. Първата лекция беше посветена на гражданските кодификации. Основни акценти от нея бяха европейските модели на граждански кодекси, както и българският опит за кодифициране на гражданскоправните разрешения. След като разгледа накратко терминологичните и историческите особености, както и основните фактори, играещи роля за кодифицирането, лекторът гл. ас. д-р А. Шопов изясни бележите на водещите днес системи

на основните лични неимуществени права той отбеляза, че такава не се открива в ИГК, а се предвижда от италианската конституция. Тук може да се намери прилика с българското право (бел. на автора – С.Л.). ИГК обаче предвижда уредба на неимуществените вреди, които (за разлика от имуществените) невини се обезщетя-

Обща снимка на участниците в кръглата маса

на гражданското право, закрепени в две кодификации – на Френския граждански кодекс (*Code civil*) и на Германския граждански кодекс (*Bürgerliches Gesetzbuch*). Българският опит за система и кодифициране на гражданското право бе разгледан в историческа перспектива от Освобождението през 1878 г. насам, както и реципирането на разрешения от италианските граждански кодекси от 1865 и от 1942 г. Интересен бе повдигнатият въпрос от студент на ЮФ дали българското гражданско право има нужда от кодификация. Положителният отговор на този въпрос не подлежи на съмнение. Нещо повече – това е мечтата на поколения български цивилисти. Дискутиран бе и въпросът защо именно от италианските граждански кодекси българският законодател е реципирал правни разрешения, главно в областта на задълженията и договорите.

Втора поред беше лекцията на проф. Фераро, посветена на основните права според уредбата на сега действащия Италиански граждански кодекс (ИГК) от 1942 г. Относно системата

ват, а само в предвидените от ИГК случаи. Лекторът се спря на делението между имуществени и неимуществени вреди; трудностите при преценката им и още особености на неимуществените вреди с оглед на развитието на италианската уредба и практика. В този насока проф. Фераро критикува остарялата уредба на ИГК и наблегна на т.нар. „конституционно“ тълкуване на ИГК. Според това тълкуване, произнесено от Италианския конституционен съд (ИКС) по видовете неимуществени вреди по дело № 233 от 11 юли 2003 г., последните биват три вида – биологични; морални и екзистенциални вреди, т.е. последните са произтекли от нарушаването на конституционно предвидени субективни права. Това деление не е изцяло възприето от Италианския касационен съд. В мотиви по дело 26972/2008 негов състав, от една страна, възприема широкото разбиране за биологична вреда, дадено от ИКС в горепосоченото дело от 2003 г., но от друга, не е убеден в правилността на подразделянето на неимуществените вреди. Интересно ще е развитието по-нататък по темата, защото в сравнителноправен план също се наблюдават нееднакви правни разрешения.

Третият учебителен панел, посветен на международноправната уредба на правата на човека, беше воден от гл. ас. д-р Гургана Гозанска. Тя разгледа водещите аспекти от развитието и кодификацията на уредбата. След като отбеляза, че първите актове, посветени на правата на човека, датират от преди векове (например Магна харта от 1215 г.; Декларация за независимостта на САЩ от 1776 г.; Френската декларация за правата на човека и гражданина от 1789 г. и др.), д-р Гозанска припомни голямата роля на Организацията на обединените нации (ООН) за насърчаването и защитата на правата на човека. Безспорен принос на ООН е приемането на Всеобщата декларация за правата на човека и Международната харта за правата на човека. Разгледани бяха и последващите актове, приети от ООН в сферата на правата на човека, както и органите за защитата на човешките права на универсално ниво. Д-р Гозанска постави въпроса за разликата между понятията основни права – права на човека (*fundamental rights – human rights*), които бяха изяснени с участие на студентите. Лекторът обърна внимание и на регионалните системи за защита на правата на човека, като посочи основните правни актове и органи за защита, действащи на територията на Европа, Африка и Америка. В заключение беше направен изводът, че правата на човека са права, присъщи на всички хора, независимо от националност, местоживеене, пол, национален или етнически произход, цвят, религия, език или друг статус. Международната уредба на правата на човека предвижда задължения за правителствата да действат по определен начин или да се въздържат от определени действия с оглед на насърчаването и защитата на правата на човека и основните свободи.

След края на кръглата маса участниците получиха сертификати за участие. Те изразиха своето удовлетворение от проявата и потвърдиха интереса си към други подобни инициативи. В този контекст предстои

¹ Събитието беше организирано във връзка с изпълнението на проект ФП 17 ЮФ 3, финансиран от ФНИ на ПУ. Обява за него вж. на <https://law.uniplovdiv.bg/bg/2018/07/23/summer-round-table-codifications-human-rights/>.

² <https://www.unirc.it/>; <http://www.digies.unirc.it/>

³ <http://www.michr.unirc.it/>

10 нови магистърски програми в ПУ

Пловдивският университет стартира новата академична 2018/2019 г. със 136 магистърски програми, 10 от които са нови.

Пет са новите магистратури във Философско-историческия факултет на висшето училище. Първата е „Философия и литература“, изцяло структурирана в синхрон с една от новите тенденции да се подготвят кадри за сферата на хуманитаристиката. В рамките на два семестъра студентите ще получат едновременно по-широка и по-задълбочена интердисциплинарна подготовка, която да им бъде от полза за професии в сферата на филологическото, философското и гражданското образование, за работа в медиите, неправителствените организации, издателствата и др. Магистърската програма се администрира от катедра „Социология и науки за човека“, неин ръководител е гл. ас. д-р Валентин Аспарухов.

Към същата катедра е и друга нова магистратура – „Гражданско образование“, с продължителност 3 семестъра. Тя е разработена като отговор на въвеждането на дисциплината „Гражданско образование“ в учебния план на средните училища от 2020 г. Експертите по гражданско образование обаче ще бъдат необходимими навсякъде, където ще трябва да се взимат управленски решения, чийто залог е човекът и неговите взаимодействия в обществото. Ръководител на програмата е доц. д-р Стойка Пенкова.

„Европеистика“ е интердисциплинарна 3-семестриална магистърска програма, продукт на сътрудничеството между социолози и юристи от Плов-

дивския университет. Завършилите ще имат възможността с предимство да се реализират в държавните органи, осигуряващи европейските приоритети на България, в политическата система на страната, в европейските институции и администрация, в български и международни/европейски бизнес организации, в политическата журналистика, в мозъчни тръстове и НПО. Ръководители на програмата са доц. д-р Тихомир Митев и д-р Пламен Нанов.

Два семестъра във варианти по държавна поръчка и платено обучение е магистърската програма „Православие – традиция и съвременност“. Завършилите могат да продължат обучението си в образователна и научна степен „доктор“ в страната и в чужбина, да се реализират като висококвалифицирани учители по религия в държавни, общински и частни училища, да работят в общински звена и структури в областта на образованието, културата и хуманитарните дейности, да се реализират като експерти по проблемите на опазването и съхраняването на паметниците на църковното изкуство. Специалността се администрира от катедра „Теология“, ръководител на програмата е проф. д.т.н. Апостол Делипапазов.

Магистърската програма „Маркетингови изследвания: практически приложения в бизнеса“ се изучава в рамките на 2 семестъра. В учебния план са използвани методологиите на водещи в световен мащаб маркетингови компании като GfK, Nielsen и др. Магистратурата е съобразена с изискванията на Европейската система за трансфер на кредити (ECTS) и

позволява трансфер на кредити от други специалности и ВУЗ. Успешно завършилите могат да работят в маркетингови и изследователски агенции, в изследователски отдели в публичната администрация и НПО, както и в отдели по маркетинг и проучвания в големи индустриални и финансови компании. Ръководител на програмата е д-р Светослав Славов.

Две нови магистърски програми открива и Биологическият факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ – „Антропогенетика и родословие“ и „Екология и опазване на екосистемите“ на английски език. Първата се предлага в два варианта – 2 семестъра за специалисти и 4 семестъра за неспециалисти. Дипломираните магистри по антропогенетика и родословие ще могат да се реализират като биолози със специфични познания по генетика, антропогенетика, биологична и историческа генеалогия, мутации и мутационни фактори, популационна генетика на човека, компютърно моделиране в генеалогията и др. в сферата на общобиологичното познание и образованието. Ръководител на програмата е проф. д.б.н. Евгения Иванова.

Новият момент в магистърската програма „Екология и опазване на екосистеми“ е, че ще се изучава 2 семестъра изцяло на английски език. Насочена е към две целеви групи: граждани на ЕС, които говорят английски, и лица от страни извън ЕС, говорещи английски, затова всички академични курсове са на този език. Ще ги водят специалисти по екология и опазване на природните екосистеми от Биологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Аграрния университет – Пловдив, институтите на БАН, МОСВ, екологични консултантски фирми и НПО, което ще гарантира адекватността на учебния процес. Ръководител на програмата е доц. д-р Гана Гечева.

Физико-технологичният факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ открива три нови магистърски програми с изцяло практическо приложение. Магистратурата „Учител по инженерни дисциплини“ с продължителност 2 семестъра се предлага по държавна поръчка

и платено обучение, в редовна и задочна форма. Учебната програма осигурява педагогическа подготовка на специалисти инженери, което им позволява да работят като учители по специалността, която са завършили. Ръководител на програмата е доц. д-р Желязка Райкова.

Магистърската програма „Информационна сигурност“ се предлага в редовна и задочна форма с продължителност 2 семестъра за специалисти и 4 семестъра за неспециалисти. Завършилите ще могат да работят като специалисти по мрежова и информационна сигурност, да осъществяват на практика защита на информацията от неправилен достъп, предотвратяване на разкриването ѝ от неотризиращи лица или системи. Могат да участват в екипи, извършващи експлоатационна и диагностична дейност, насочена към изграждането на компютърни мрежи, бази от данни, криптиращи алгоритми, практики по управление на рисковете и др. Професионалната квалификация на завършилите е „Инженер по информационна сигурност“. Ръководител на програмата е доц. д-р Слави Любомиров.

Със същата продължителност и форми на обучение е магистърската програма „Хардуерни и софтуерни системи“. Дипломираните се магистри ще имат професионална квалификация „инженер по хардуерни и софтуерни системи“. Те ще придобият познания за начините за защита от хакерски атаки, системното администриране на IT системи на клиенти. Също така ще могат да извършват внедрителска, експлоатационна, производствена, технологична, сервизна дейност в областта на хардуерните и софтуерните системи с приложение в промишлеността, административното обслужване, науката, образованието, държавните и обществените институции, банковото дело, транспорта, екологията и мн. др. Ръководител на програмата е доц. д-р Слави Любомиров.

Информация за всички магистърски програми и условията и сроковете за кандидатстване са публикувани на сайта на Пловдивския университет: <https://uni-plovdiv.bg/pages/index/1311/> а също и в Справочника за магистърските програми в ПУ за 1918/1919 г.

Лятна българо-италианска...

➔ От стр. 6

сключването на споразумение между двата университета по програмата „Еразъм+“, което ще задълбочи сътрудничеството между тях. Колегите от изследователския екип обсъждат следващи инициативи – провеждане на семинар в Среди-

земноморския университет, привличане на други лектори, както и студенти от сродни специалности.

Да пожелаем на колегите от изследователския екип от двата университета тази инициатива да бъде едно прекрасно начало на поредица от подобни събития!

Станислав ЛИЧЕВ –

студент в V курс на ЮФ на Пловдивския университет
и магистрант по Европейско банково и финансово право
на Университета в Люксембург

Седмият международен студентски фестивал премина под девиза „Заедно е по-весело!“

Анастасия КЕХАЙОВА – Център за руски език и култура

И тази година делегация от Пловдивския университет взе участие в VII международен фестивал на студентите, изучаващи руски език: „Друзья, прекрасен наш союз!“, проведен от 10 до 15 септември в СОК „Камчия“ благодарение на фонд „Русский мир“ и фонд „Устойчиво развитие за България“.

Форматът на седмото издание на форума изненада участниците с иновативност и разнообразие на възможностите – на студентите беше предложено да избират измежду 10 майсторски класа, водени от руски професионалисти в различни сфери на дейност – театър, кино, музика, танци, писане, журналистика, фотография, руски език, история и география на Русия.

Пловдивският отбор, ръководен от доц. д-р Надя Чернева от катедра „Руска филология“, разкри творческите си заложби в областта на музиката, танците, спорта, фотографията. Талант струеше от представителите на всички 29 делегации от 20 държави, но от конкурентен дух нямаше и следа – както заявиха в отборното си представяне пловдивските русисти: „Заедно е по-весело!“. Под знака на този девиз премина цялата фестивална седмица на майсторски класове, песни около огъня, плажни игри и общуване на руски.

Подобаващо ярък беше и завършекът на фестивала, когато участниците от всеки клас демонстрираха какво са научили за седмица усърден труд под менторството на опитни професионалисти.

За нашите студенти беше истинско удоволствие да споделят дните на младежкия форум както помежду си, така и с останалите делегации. Ето какви са впечатленията на пловдивския отбор:

Анастасия Кехайова: Тазгодишният формат на фестивала ме изненада много приятно. Възможността да участвам в майсторски клас на професионалист в сферата на личните ми интереси, беше подарък от организаторите, за който искрено им благодаря. Най-голямото обаче ми носи фактът, че фестивалната атмосфера се пренася далеч отвъд рамките на форума – запознанствата пре-

Представителите на Пловдивския университет заедно с доц. Надя Чернева

растват в приятелства, които остават дълго след събитието. Това твърдя, след като броени дни след напускането на Камчия отборът ни посрещна и показа Пловдив на новите си фестивални приятели – Франческа и Амела от Италия. Поканите за гостувания ваят, а новите срещи предстоят. Това е фестивалът!

Димитър Родозов: Благодаря на Центъра за руски език и култура за възможността да участвам в Международния младежки фестивал за студенти русисти в Камчия. Това изживяване ми донесе познатства с млади хора от цял свят, научих много нови за мен думи от необятния руски език и се потопих в магията на септемврийското море. За мен беше чест да бъда част от един невероятен, сплотен и успешен отбор, който с успехите си доказва авторитета на Пловдивския университет.

Ирина Климова: За трети път участвам във фестивала „Друзья, прекрасен наш союз!“, но усещах, че тази година ще е по-различна. Програмата на фестивала ни изненада с предложените майсторски класове, по време на които имахме възможност да се обогатяваме в избрана от нас дейност и пълноценно да общуваме с участниците от останалите

на града; тишина, нарушавана само от нашия смях, песни и танци.

Най-скъпи за мен обаче си остават приятелите, нови и стари, с които споделяхме моменти – студувахме, топлихме се, посрещяхме изгреви, снимахме залези, играхме волейбол, танцувахме, пяхме...

Фестивалът – това са спомени, преживявания, мечти... Той създаде нови приятелства и затвърди старите. А това е най-важното – приятелството и уважението.

Константин Обретенов: Заедно репетирахме на бензиностанцията. Заедно носехме шалчета с българския трибагренник. Заедно прекарвахме вечерите под звуците на китара и любими песни. Заедно играхме волейбол на плажа. Заедно превърнахме „Конь“ на „Любе“ в неофициален химн на фестивала. Заедно преплувахме Камчия с лодка. А аз? Аз открих за себе си нова страст – фотографията.

Крум Андреев: Фестивалът в „Камчия“ бе за мен едно приключение, което дълго ще помня. Освен с възможността да общуваме със свои връстници от цял свят на руски език и да създадем приятелства, неподвластни на времето, организаторите ни дариха с възможността за лично и професионално развитие с помощта на истински професионалисти в десет области на знанието и изкуството. Майсторските класове, водени от тях, ни позволиха за една седмица да научим нещо ново и да се насладим на хобито си.

Павел Драганов: Благодарен съм за ярките преживявания от проведения фестивал за студенти русисти в Камчия. Той ни поднесе нови, интересни и полезни знания, но най-вече ни напомни за важното в живота – разбирателството между хората и порива към създаване на един по-добър за живеене свят.

делегации. Всички с желание се готвиха за финалните представления на своя клас. След тази динамична седмица благодаря на фестивала за миговете на удовлетворение, за емоциите, незабравимите спомени и новите приятели.

Йордана Гогозова: Едва ли ще успея да ви предам напълно впечатленията си от фестивала „Друзья, прекрасен наш союз!“ в Камчия, защото емоцията може да усетите истински само ако сте я преживели.

Ходихме на лекции, посещавахме майсторски класове, подготвахме представления... Момент, момент... Отказвам да опиша така фестивала – някак формално и строго.

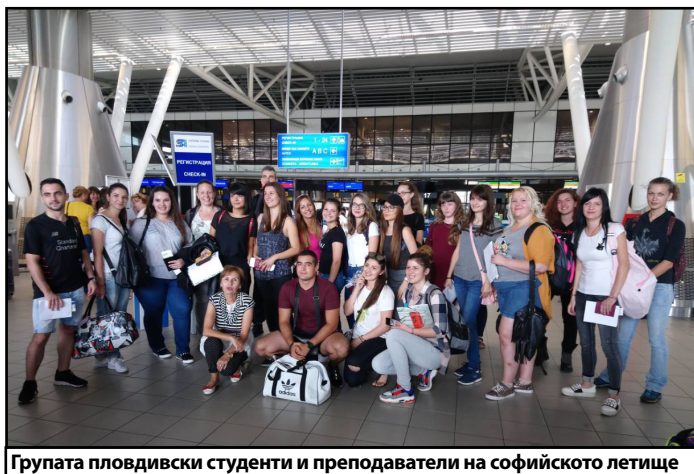
Фестивалните дни са много повече – бягство от рутината на сивото ежедневие, така нелюбимо на младия човек; седмица без колите, шума и тълпите

Студенти русисти на лятна школа в Москва

Боряна ТЕНЧЕВА
Елица МИЛАНОВА

Златоглава Москва се превърна в дом за 26 студенти русисти от Пловдивския университет в разгара на лятото, когато пред безгрижен отдих те предпочетоха лятната школа „Съвременният руски език – език на делово и междуличностно общуване“, проведена от 1 до 31 август в Руския университет за дружба между народите (РУДН), Москва.

Обучението на пловдивските студенти премина в групи според нивото на владеене на езика – начинаещи и напреднали. Чрез обсъждането на увлекателни теми, като „Химията на любовта“, „Образът на съвременните мъже и жени“, „Възможности за кариерен ръст“, „Културни и исторически особености на различните етноси“, студентите усъвършенстваха знанията си по руски език и култура. С помощта на опит-

Групата пловдивски студенти и преподаватели на софийското летище

ните педагози от РУДН – Юлия Матвеевна Алюнина и Белла Ахмедовна Булгарова, те научаваха думи и изрази, които няма да намерят в речници или учебници.

В свободните часове пловдивската група не пропусна да се наслади на разнообразния културен живот в руската столица – концерти, театрални

постановки, музеи, галерии. Разходките в Кремъл, Александровската градина, деловия център „Москва Сити“ и по Червения площад бяха само част от ярките столични преживявания на студентите. Несъмнено ярка следа в съзнанието на всички остави пиесата по повестта на Н. В. Гогол „Записки на един луд“,

представена в музейното имение „Царицино“. Участниците в лятната школа намериха време да посетят и северната столица на Русия – Санкт Петербург, която със своето аристократично очарование ги дари с незабравими спомени и вдъхновение.

Преподавателите от РУДН споделиха възхищението и удовлетворението си от нивото на подготовка на пловдивските студенти, от жаждата им за нови знания и активната им обществена позиция. Едномесечните усилия на пловдивските русисти бяха увенчани със сертификати, удостоверяващи преминалото обучение.

За всеобща радост разделялата не траеше дълго – на 29 септември група преподаватели от РУДН проведоха семинар по журналистическо писане за студентите и докторантите на Филологическия факултет на Пловдивския университет.

Съвременни технологии в обучението

по руски език

За десета поредна година Пловдивският университет взе участие в Международната квалификационна школа „Съвременни педагогически технологии в обучението по руски език като чужд“, която се проведе от 13 до 17 август и бе организирана от Варненския свободен университет с подкрепата на фонд „Руский мир“.

Юбилейното издание на форума събра представители на 14 университета от 10 държави, като сред традиционното присъстващите български висши училища бе и Пловдивският университет.

По време на кръглата маса „Младите русисти – важна част от руския свят“ участниците в школата представиха себе си и университетите си. Делегациите също така получиха възможността да презентират отборните си разработки на методическа идея на тема: „Пир горой!“, които бяха оценени от професионално жури – преподавателите на школата. Пловдивският отбор зае второто място след Шуменския университет. Третото място се падна на Самцхе-

Джавахетския държавен университет в Грузия.

Програмата на школата предложи интересни лекции и майсторски класове, посветени на „НЕТикета“ и начините за използване на интернет ресурсите, игрите, песните и танците на занятията по руски език. Специално внимание беше отделено на кинотехнологията като една от продуктивните иновационни технологии в обучението по руски. В рамките на творческия конкурс за учебен филм участниците в школата имаха уникалната възможност да създадат обучаващо видео по зададена тема. Един от представителите на Пловдивския университет, Анастасия Кехайова, стана автор на сценария на видеофилма на отбора, спечелил първо място в конкурса между шест състезаващи се интернационални групи.

В рамките на майсторския си клас „Универсалният език на танца“ доц. д-р Надя Чернева –

ръководител на Руския център при Пловдивския университет, демонстрира възможностите за използване на танца в процеса на паралелното обучение по език и култура. Разговорът за символиката и етноспецификата на хореографията като отражение на бита и светосещането на определена култура завърши с представяне и разучаване на руски, български, сръбски, италиански и грузински танци. Така зелената площ пред входа на Руския център във ВСУ стана площадка за провеждане на флашмоб, по време на който бъдещите учители по руски език показаха танцови умения и заслужиха аплодисментите на възторжената публика.

Участниците от Пловдивския университет споделиха впечатленията си от школата:

Анастасия Кехайова: Седмицата на школата беше ползотворна и изпълнена с ярки преживявания и приятелско

общуване. Възможността да проявим творчество в преподаването на руски език и да покажем талантите си, направиха юбилейното издание на школата незабравимо и наситено с емоции събитие за всички участници. Поклон на организаторите за свършената работа!

Петър Коков: Нови приятели, увлекателни и полезни лекции, интересни възможности за развитие – това е първото, което ми идва наум, щом си спомня за проведената във Варна Международна школа за бъдещи учители по руски език. Страхотен форум! Дано да има повече такива и напред!

Крум Андреев: За мен беше чест да участвам в юбилейното десето издание на Международната квалификационна школа във Варна. Усещането за празник, прекрасната приятелска атмосфера, обогатяването с нови знания и интересни идеи, новите запознанства и незабравимите спомени – всичко това ще остане задълго в сърцето ми!

Център за руски език и култура

Неуморимият историограф на българската ботаника

Тази година един български учен ботаник, творец с енциклопедични познания, изключителен ентузиаст, неуморим рабо-

тохолик, ревностен и единствен изследовател на историята на българската ботаническа наука, страстен природозащитник,

много добър познавач на българската флора, пълен с идеи и нестихваща жизненост, добър приятел и колега, навърши

80 години! Проф. д-р Стефан Станев

Роден е на 13 август 1938 г. в известното с културните си традиции и богатата си история село Драганово, Великотърновско. Родителите му са будни и природно интелигентни хора, от които наследява пословичното трудолюбие, енергия и уважение към другите, което става част от човешката му същност. Гимназия завършва във Велико Търново с отличие, а през 1963 г. завършва, също с отличие, биология в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, като дипломант на акад. Даки Йорданов в Катедрата по ботаника. Достоен ученик на големия ни учен! Там се разпалва още повече голямата му любов към растенията и природата.

След дипломирането си постъпва като асистент в Катедрата по ботаника при Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, а през 1967 г. се премества в Природонаучния музей в Пловдив, където завежда отдел „Ботаника“. Там остава до пенсионирането си през 2011 г. В музея изработва и докторската си дисертация на тема „Растителността на предродопските възвишения Бесепарски ридове“, която успешно защитава през 1976 г. Следва хабилиране за доцент през 1979 г., а през 1997 г. е избран за професор. Заедно с основната си работа в музея се включва активно дълги години и в обучението на студенти от Биологическия факултет на Пловдивския университет.

Основните проучвания на проф. Станев са в областта на флористиката, геоботаниката, музеологията и историята на българската ботаника – 271 публикации, от които 35 книги (22 на ботаническа тематика и 13 свързани с изкуството и културата), 100 научнопопулярни публикации* и 23 интервюта в специализирани списания, национални и регионални ежедневници. Завидна продуктивност!

Флористичните и геоботаничните проучвания на проф. Станев са свързани със сравнително слабо изследвани територии от страната по времето, когато работи – Източна Средна гора, Източни Родопи, Бесепарски ридове и др. Съобщава нови данни за разпространението на повече от 250 растения, между които редки и защитени, установявани еднократно дотогава (*Lepidotis inundata Gypsophila tekirae*, *Astragalus sesameus*, *Turgeniopsis forniculacea* и др.). За първи път прави цялостен анализ на флората на един определен район – Бесепарските ридове, съобщава за 49 нови за страната асоциации. Резултатите му са намерили приложение в различни фитоценологични трудове.

Проф. Ст. Станев пред паметника на първия български професор по ботаника Стефан Георгиев

В областта на музейното дело проф. Станев публикува 13 статии и е сред първите учени, разработили теоретичните основи за изграждане на мрежата, структурата и кадрите в българските природонаучни музеи и отделите „Природа“ в музеите с общ характер. Автор е на три последователни ботанически експозиции в Природонаучния музей в Пловдив. Създал

е най-големия в системата на природонаучните музеи у нас научен хербарий, като по-голяма част от растенията лично е събрал от природата и определил. Участва в редица национални и международни форуми, популяризирайки българското музейно дело.

Поставя началото на ново направление в българската наука – история на българската ботаника. Притежава завидна ерудиция, енциклопедична обща и биологична култура, упоритост и способност да намира нови и нови факти от живота на нашите предшественици, първостроители на българската ботаника, интересни и неизвестни факти, свързани с откриването на много редки растения в нашата природа. Всичко това, пречупено през неговия интригуващ разказ, довежда до публикуване на 22 книги – резултат от непрекъснат интерес към историята на науката, съчетан с ботаническите му познания. Благодарение на упорития му труд ние разполагаме с „История на ботаниката в България“, в която проследява развитието на ботаниката от зараждането ѝ в България от 1944 г. В нея той разглежда периода, в който се поставят основите на българската ботаника, формират се центровете и насоките на развитие, утвърждават се имената на авторитетни български изследователи в научния свят. Трудът му в това отношение е огромен – издирва стотици заглавия с автори от миналото, много от които не се намират в българските библиотеки. Но той не престава да търси, докато не ги открие. Установява контакти с много учени в чужбина, изпраща им свои книги, а те често отговарят на жеста с ценна информация. Завидна упоритост! Това може да направи само човек, който живее с работата си, който обича работата си, който се е посветил на науката безрезервно! Поставя работата над всичко! Всичко е написано с уважение и преклонение към личността и делото на тези творци на науката.

Публикува био-библиография за първия български професор по ботаника д-р Стефан Георгиев (1985), за големия наш ботаник, ректор на Софийския университет от 1956 до 1962 г. и директор на Института по ботаника с ботаническа градина на БАН от 1962 до 1974 г., акад. Даки Йорданов (1987), за още едно голямо име в българската ботаника – акад. Борис Стефанов (2006, съвместно с П. Желев), както и за проф. Борис Китанов, друг известен ботаник, преподавател в Биологическия факултет на СУ (2018). Съставител е и на книгата „Стефан Георгиев. Избрани трудове“ (2013), в която предговорът, свързан с живота на този наш учен, е негов. Едно безценно издание!

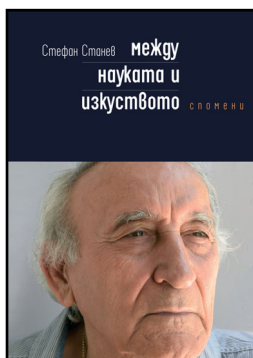

Проф. д-р Стефан Станев по време на VII национална конференция по ботаника

Стефан Станев – между науката и изкуството

В навечерието на своята 80-годишнина проф. д-р Стефан Станев подари на читателите своята книга, озаглавена „Между науката и изкуството“. В нея са включени спомени за личности, които е познавал, били са негови учители, колеги или приятели. Дори само имената на хората, за които става дума, са достатъчни, за да предизвикат интерес. Това са ботаниците Николай Стоянов, Иван Буреш, Даки Йорданов, Борис Стефанов, Борис Китанов, Николай Боев, Димитър Воденичаров, историкът Николай Генчев, изкуствоведът Димитър Аврамов, художниците Христо Стефанов, Иван Кирков, Румен Скорчев, Светлин Русев, Йоан Левиев, Димитър Киров, Георги Божилов.

Ето как самият Стефан Станев обяснява това свое раздвоение между наука и изкуство: „Често са ми задавали въпроса защо един биолог, професор по ботаника, пише спомени освен за свои колеги, и за... художници, музиканти, писатели. Казвал съм го и преди: Моята лична драма (или щастие!) е, че професионално се занимавам с наука, а духовно принадлежа към хората на изкуството. Но има и друго. Винаги съм смятал, че всеки, който е

оставил след себе си нещо значимо на този свят, той и делата му не бива да бъдат забравени. Дано спомените на техни съвременници, какъвто в случая съм и аз, помагат на тази благородна цел, дават на идващите поколения жива представа за тези бележити хора: как са изглеждали, как са говорили, какво ги е вълнувало и радвало, какво ги е измъчвало и по какво са страдали, какво са обичали и какво са ненавиждали, как са работили и как са гледали на живота. И още нещо. Понякога наглед дребни факти от биографията на една личност или щрихи от нейното поведение и човешка същност са ключ към разбирането на творчеството ѝ или поне на отделни страни и отделни периоди от него. Надявам се, че с тази книга, както и с предишните съм успял да възкреса поне отчасти спомена за тези научни и духовни първенци на родината ни“.

Редакцията на вестник „Пловдивски университет“ пожелава на проф. Стефан Станев много здраве, щастие и успехи във всичките му начинания! На многая и благая лета!

Тильо Тилев

➔ От стр. 10

Голяма по обем е научно-популярната му продукция – повече от 100 статии, публикувани в различни списания и вестници. Толкова много информация за различни редки, защитени, изчезнали, лечебни или интересни растения, за резервати, защитени територии или природни забележителности, за известни личности – родни или чужди, дали много за проучване на българската или европейската флора. Бие тревога, когато някои растения са на път да изчезнат. Откликва на ежедневните проблеми, свързани с опазване на природата и растенията.

Книгите му в тази област имат оригинален характер и са написани въз основа на личните му проучвания и наблюдения в природата, многобройните му разговори с родственици, близки и съвременници на първите български ботаници, както и личните му познанства с някои от тях. Книгата му „Звезди гаснат в планината“ претърпява шест издания и както споделя наш млад колега, тази книга, след като я прочел, станала причина да избере за своя професия ботаниката. Такова признание без съмнение е гордост за всеки автор! Други книги претърпяват също по няколко издания, като „Бележити български ботаници“ (3 издания), „Първостроители на българската ботаника“, „Малко познати имена от българската ботаника“, „Зеленият свят на Пловдив“ – с по две издания. Съвсем наскоро излезе и книгата му „Ботаника за всички“, в която на достъпен за широк кръг читатели език авторът увлекателно разказва за различни страни от живота на растенията в българската природа. Затова е търсен събеседник за интервюта – 23, в тази и други области. И всички – свързани не само с актуални въпроси, но и с историята на науката.

Проф. Станев е учен ботаник със завидни познания и интереси в областта на изкуството и културата. Повече от **60 статии**, публикувани в национални и регионални ежедневници и посветени на различни дейци на изкуството и културата, емблематични личности от Пловдив, на изложби и др. Познавач и ценител на изкуството, той публикува и **13 книги**, в които увлекателно разказва за срещите си с изтъкнати пловдивски художници (живописци, графици, скулптори), артисти, писатели и др., за техния живот и творчество. Вероятно критици и изкуствоведи не са написали толкова книги за пловдив-

Неуморимият историограф...

Проф. Ст. Станев заедно с художника Светлин Русев

ските художници, колкото професорът по ботаника Станев. А домът му – в него по стените няма празно място от картини на ценени от него български художници, а той пък най-добре се чувства сред тях.

Докоснал се до тяхната човешка и творческа същност, проф. Станев оставя за поколенията информация и в тази област, която, както и в другите области от неговото творчество, е свидетелство за признателност и оръжие срещу забравата.

За мен отдавна не е изненада как неочаквано се появява в института и ми подарява поредната си книга, както последната – излязлата преди няколко месеца „Между науката и изкуството (спомени)“. Всяка среща с неговото творчество ме кара да се

възхищавам на ентузиазма му, търпението, с което издирва и ни предоставя неизвестни факти от ботаниката, за определената му гражданска позиция, подкрепена от авторитета му на утвърден и уважаван учен, за спомените му от познанството и срещите с известни учени и художници, представени толкова увлекателно и живо, от които лъха дълбоко уважение към тяхната личност.

Дълги години е член на Националния комитет на Международната организация на музеите към ЮНЕСКО, на Международния комитет на естественоисторическите музеи към ЮНЕСКО и е представлявал България на редица конгреси, симпозиуми и конференции.

За заслугите си към ботаническата наука през 2010 г. е удостоен от Управителния съвет на Българското ботаническо дружество със званието „Почетен член“.

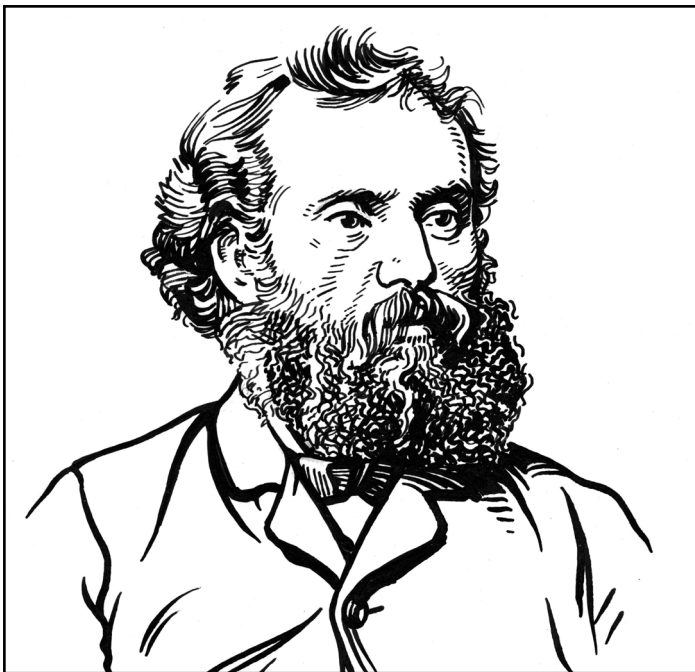
Какъв дух, емоция в работата и непресъхващ извор от идеи! Завършил една, започва веднага да пише друга книга. Поколенията ще ти бъдат много благодарни, скъпи приятелю, защото им завещава хиляди страници от летописа на нашата прекрасна наука – за първите изследователи, за изявените ни учени ботаници и наши учители, за красивите „цветя“ от природата, за интересните открития, за резерватите и още, и още! Творчеството ти запазва за тях най-ценното – научната мисъл и изследователската страст на твоята интелигентна, ерудирана и изследователска същност.

Най-сърдечни поздравления за юбилея ти, уважаеми професоре, колега и приятелю, пожелания за здраве и творческо дълголетие! В което безрезервно вярвам!

Ана ПЕТРОВА

* За подробности от научното му творчество и пълна библиография до 2008 г. виж Petrova, A. 2008. Phytologia Balcanica, 14(2): 159 – 171.

Принос към народната ни памет

Петко Каравелов

Княз Александър Дондуков-Корсаков

Стефан ПАМУКОВ

Свикнали сме, когато се говори за портрета в изкуството, за оня портрет, сътворен с туш и представящ реалистични черти на образа, да си спомняме за класическото наследство на Никола Петров, особено при илюстриране на Пенчо-Славейковия поетичен труд „На острова на блажените“. Забравяме обаче, че в тази област той не е единствен. На него му съперничи талантът на изтъкнатия наш художник, възпитаник на Ярослав Вешин, Михаил Кръстев – брат на литературния критик д-р Кръстьо Кръстев. Дори неговата задача при илюстриране-

то на Иречековия „Дневник“ е много по-сложна, защото се засяга душевното многообразие на десетки следосвобожденски дейци, а не само на една личност. И неговите образи са жизнени, и главно – разпознаваеми. И при тях психологическият нюанс е от огромно идейно-художествено значение.

И оттук започват въпросите. Кой е поръчал тези портрети? Къде са сега оригиналите след отпечатването им през 1930 година по превода на Аргиров, когато художникът е още жив? Не е ли запазил той за себе си любимите си личности, или всичко е оставил на

издателя Хр. Г. Данов? Защо в книгоиздателство „Чипев“ се откриват едни от художествено най-завършените портрети, между които са тези на Петко Каравелов, на княз Дондуков-Корсаков, на генерал Паренсов, на Марин Дринов, на Васил Друмев, на Ильо войвода и т.н.? През 50-те години на миналия век колекцията на Чипев премина в моята библиотека, без притежанията на Хр. Г. Данов.

Има и още нещо – в продължение на две десетилетия нито един хроникьор не се е опитал да разговаря с художника за неговата внушителна серия от портрети. Ако това беше направено,

сега нямаше да търсим отговор на много от въпросите, които ни интересуват. От Кирил Чипев узнах, че видният наш художник Дечко Узунов е взел един от портретите, за да търси чрез него къде какво има запазено, но смъртта му попречва да осъществи своя ползеш замисъл.

Да не забравяме също, че при едно задълбочено изследване на всички произведения на Михаил Кръстев, съхранени в оригинал, ще се стигне по-лесно до извода за неговото майсторство, за естетическата му дарба на портретист, чиито художествени творби са сериозен принос към народната ни памет.

Центърът за езици и межкултурна комуникация организира курсове по 16 чужди езика

През месец октомври стартират курсове по 16 чужди езика в Центъра за езици и межкултурна комуникация при Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Обучението ще се осъществява от университетски преподаватели, като за всяко преминато ниво при успешно положен изпит курсистите получават университетски сертификат.

Занятията ще се провеждат в малки групи в следобедно-вечерните часове на делничните дни. В обучението се използват съвременни педагогически

технологии и модерни учебни системи в съответствие с шестте нива на владение на съответния език според Европейската езикова рамка. Курсовете стартират при наличие на 10 кандидати за съответната група.

Предлаганите чужди езици са: английски, немски, френски, италиански, испански, португалски, китайски, корейски, руски, полски, чешки, сръбски и хърватски, гръцки, турски и иврит.

Срокът за записване е до 12.10.2018 г. в дните понеделник, сряда и петък между 10.00

и 14.00 ч. на телефон 032 261 238. Лице за контакт е Светлана Попчева. Предвижда се провеждане на информационна среща на 15 октомври от 17.30 ч. в сградата на Ректората на ПУ „Паисий Хилендарски“ на ул. „Цар Асен“ № 24 в каб. № 325 на 3-тия етаж – Деканат на Филологическия факултет.

Центърът за езици и интеркултурна комуникация е създаден с решение на Академичния съвет на ПУ „Паисий Хилендарски“ през 1998 г. и се явява структурно звено на Филологическия факултет на университета.

Освен чуждоезиково обучение в центъра се осъществява и обучение на чуждестранни студенти и преподаватели по български език, както и интеркултурна ориентация на български и чуждестранни студенти и преподаватели с цел участие в международни образователни програми като „Еразъм“, „ЦЕПУС“ и др.

Центърът разработва и международни проекти, свързани с изучаването на чужди езици и култури в контекста на интеркултурната комуникация. „Пловдивски университет“

Благодарим ви, приятели!

Според неписаните правила на немския етикет, когато си бил на гости у някого и си бил посрещнат подобаващо, е редно да благодариш и от дистанция, най-добре писмено. Ето че го правим с настоящото кратко послание:

Ние – групата студенти и преподаватели от Семинара по славистика на Гьотингенския университет, гостувахме на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ от 5 до 12 септември тази година и бяхме приети и съпроводжани с впечатляващи прояви на прочутото българско гостоприемство. В рамките на нашето междууниверситетско „Еразъм“ партньорство, което датира от 2002 година, станахме участници в пътуващия семинар „Маршрути на приятелството: България – Германия – Русия“, организиран от доц. д-р Борян Янев.

Всъщност маршрутът на приятелството ни отведе от Германия в България, но Русия и руският език присъстваха неизменно. Първо, защото екскурзията ни беше посветена на 140-годишнината от Освобождението на България от турско робство, съответно на паметниците от Руско-турската война (1877/1878 год.), и в по-общ план – на руско-българските културни и исторически връзки. Второ, понеже, бидейки немски студенти слависти, избрахме да общуваме с българските си приятели на руски език. Неслучайно първата ни среща със студенти от Пловдивския университет стана в неговия Руски център. Благодарение на доц. д-р Надя Чернева имахме възможност да се запознаем с неговата история и дейност, както и с организацията и обучението в Пловдивския университет като цяло. Ние от своя страна представихме град Гьотинген и нашия университет „Георг-Август“ – един от най-старите университети в Германия, възпят от А. Пушкин. Заедно със студентите русисти на ПУ взехме участие в атрактивна викторина, свързана с руската литература, и в тест по социално поведение в Русия.

Пребиваването ни в Пловдив беше много интересно, наситено с много нови познества, най-ценните между които са човешките!

Хедда Елена Шоф: „По време на престоя ни в България видяхме много, преживяхме много, срещнахме много сърцати хора, сдобихме се с нови приятели!

Бих искала специално да благодаря на Анастасия Кехайова, която посрещна мене и Агнес при пристигането ни в Пловдив, отделно от групата, с автобус; съпроводи ни до хотела; помогна ни бързо да се ориентираме в града, а по-късно неколккратно – и в неговия младежки живот. Заедно с Крум Андреев и Анастасия прека-

рахме една впечатляваща вечер в „Капана“. Незабравима ще остане и срещата ни със студентите русисти, организирана от доц. Надя Чернева, топлото приятелско отношение към всички ни! Сърдечна благодарност на доц. Борян Янев, който ни впечатли с изключителната си отзивчивост, грижовност и направи срещата ни с България незабравима!“

Филип Шрьодер: „Дълго ще пазим спомена за дните, прекарани в България. Бяхме приятелски, сърдечно посрещнати, съпроводжани и изпратени! Благодарим на доц. Янев за добрата организация на нашите съвместни прояви и специално за изненадата, която ни поднесе на изпроводяк! Нашето общо хоро под звуците на родопска гайда ще остане едно от най-вълнуващите ни преживявания, свързани с България!“

Вивиен Хунолд: „Познатството с една страна може да има различни посредници. В България с посредниците на нас наистина ни провървя, защото имахме възможността да бъдем водени от различни хора по различни маршрути: от нашите преподаватели – по маршрутите на културната и историческата памет, от нашите връстници – по актуалните за младежите реалии. За последното

В периода 3 – 14 септември 2018 г. се проведе междуинституционалният културен семинар на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и Гьотингенския университет „Георг-Август“ на тема „Маршрути на приятелството: България – Германия – Русия“. В десетдневното събитие участие взеха преподаватели и студенти (настоящи и бивши) от Филологическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ и от Семинара по славистика на Гьотингенския университет – един от най-големите и най-старите университети в Долна Саксония, дългогодишен партньор на нашата алма матер. Семинарът се проведе по програмата на ЕС за подпомагане на образованието, обучението, младежта и спорта в Европа „Еразъм+“ и беше частично финансиран от договора за ПУ за учебната 2017 – 2018 г.

„Пловдивски университет“

Обща снимка пред паметника на св. св. Кирил и Методий в двора на ректората на ВТУ

Германските и българските студенти пред Нова сграда след семинара в Руския център на ПУ

благодарим и на Атанас Костадинов и Георги Писов – студенти по руска филология в Пловдивския университет. Заради отличния им руски ние разбрахме много за живота на студентите в България, както и за обучението в Пловдивския университет. Наско и Гошо ни разказаха и за лятната школа в Русия, в която са били участници. Признателни сме и на Тобиас Фок от Австрийската служба за академичен обмен, преподавател в катедра „Романистика и германистика“ на ПУ „Паисий Хилендарски“, за това, че ни показа онези кътчета от Пловдив, които са особено интересни за „чуждите“ очи!“

Благодарим на нашите приятели – студенти, докторанти и преподаватели, че ни открянаха вратата към магията на Пловдив – този невероятен град! Бяхме заедно на култови места – Стария град, „Джумаята“, Бунарджика, „Капана“, Пеещите фонтани. Бяхме заедно в празничния Пловдив на 6 септември! Заедно пътувахме до Карлово, Калофер, Казанлък, та даже и до Куртово Конаре за празника на лютеницата! Нашият пътуващ семинар ни отведе чак до Велико Търново, на път закъдето изкачихме всичките 894 стъпала на паметника на вр. Шипка и се насладихме на единствения действащ на Балканите етнографски музей на открито – Етъра. В Търново ни посрещнаха Велин Петров и Цветана Манджуква, които се погрижиха престоят ни и там да бъде приятен и ползотворен. Деканът на Филологическия факултет на ВТУ – проф. Ценка Иванова, представи ръководеното от нея звено и целия университет на приятна среща разговор в зала „Европа“, а по-късно бяхме сърдечно посрещнати в Австрийския център и в Руския център (където пяхме български и руски песни и пихме ароматен чай от руски самовар с домашен пчелен мед).

Благодарим ви, приятели, за щедрите жестове и незабравимите мигове на приятелство! С радост ще ви очакваме в Гьотинген!

От групата студенти и преподаватели от Семинара по славистика на Гьотингенския университет – Гьотинген, Германия

Нейната звезда на небето греє*

„Мистериите на Хухла“ удостоиха гл. ас. д-р Иванка Гайдаджиева

Иванка Вълчева Гайдаджиева (18.02.1958 – 21.04.2015) завършва специалността *Българска филология* в ПУ „Паисий Хиляндарски“ през 1981 г. и постъпва на работа в Катедрата по български език. Специализира експериментална фонетика в университета в гр. Торун, Полша, при проф. Ирена Савицка през 2002 г. Защитава дисертация на тема „Прозодичната организация на централнородопския говор в района на село Смилян“ през 2007 г. Изследването на супра-сегментната система на централния родопски говор е пионерско дело в нашата езиковедска българистика. В него за първи път се разкрива ролята на прозодичните фактори в речевата организация на диалектния изказ. Архаичните черти в родопските говори затвърждават мнението на Ватрослав Ягич, че областта между Солун и Константинопол трябва да се възприема като родина на Кирило-Методиевия език. Има основание да се мисли, че към тази област трябва да се присъедини и територията на централния родопски (смолянския) говор, защото според твърдението на някои изследователи Кирило-Методиевият език е бил изграден върху базата на диалект от типа на родопските.

Д-р Иванка Гайдаджиева

Иванка Гайдаджиева е организатор и ръководител на редица теренни диалектоложки експедиции, някои от които с международно участие, в различни райони на Родопите – Смолянско, Златоградско, Велинградско.

Научните ѝ приноси са в областта на българската диалектология, ономастиката и фонетиката на съвременния български книжовен език. Член на комисията по диалектология към Международния комитет на славистите и на Съюза на учените в България, клон Пловдив.

„Мистериите на Хухла“ е културен празник, който вече две десетилетия се провежда на връх Свети Илия над село Хухла, където се смята, че е действало древно тракийско светилище. Връчва се призьт „Почетен селянин на Мистериите на Хухла“ за заслуги към селото и към целия свят. Пластиката е дело на Емил Пенчев и представлява бронзов цървул, пробит от ходене, обиколил целия свят. В него е вградено земното кълбо. Носители досега са именити поети,

* Тази година се навършиха 60 години от рождението на гл. ас. д-р Иванка Гайдаджиева, преподавател в Катедрата по български език. Посвещаваме този материал на нейната светла памет.

Мартина СИМИДАРЕВА

Благодаря на всички, с които споделих това неповторимо и незабравимо, мистериозно изживяване – „Мистериите на Хухла 2018 г.“!!! Както и докато беше сред нас, така и сега, когато продължава на живее в нас, д-р Иванка Гайдаджиева отново се превърна в светлината, която да ни събере именно тук, в родното село Хухла, удостоено от мистериозни учени със званието „Център на СВЕТА“, за да присъстваме на връчването на наградата „Почетен селянин“ (това е връ-

Доц. д-р Петя Бъркалова по време на откриването на изложбата, посветена на д-р Иванка Гайдаджиева

Наградата, с която д-р И. Гайдаджиева беше удостоена посмъртно

писатели, изпълнители, хора на изкуството. През юли, около празника на св. Илия, ежегодно върхът над „глобалното село“, както го наричат хухленци, събира земляци, пръснати по света, и въодушевени групи гости – нашенци и чужденци. Там от върха се открива спираща дъха гледка към земите на три държави – България, Гърция и Турция.

Тази година на 22 юли на селския амфитеатър, под изградения с труда и парите на местни дарители параклис с името на пророка, за „Почетен селянин 2018“ бе обявена (посмъртно) и гл. ас. д-р Иванка Гайдаджиева. Наградата получи съпругът ѝ Димитър Кънев. Призьт се присъжда на д-р Гайдаджиева за изключителен изследователски труд – книгата „Местните имена в Западна (Беломорска) Тракия“, обяви Иван Бунков, основен организатор на културния празник и дългогодишен главен редактор на кърджалийския вестник „Нов живот“.

Нейната звезда на небето греє и тази награда показва, че продължаваме да сме във връзка с нея, заявихме ние, нейните колеги и студенти от Пловдивския университет.

„Почетен селянин 2018“ стана и поетът, преводач и белетрист Бойко Ламбовски, признавайки: „Това е най-скъпата награда за мен“. И понеже мотото тази година беше „Бъди мистериозен, не сериозен“, домакините се постараха да прокарат хухленската атмосфера, преплитаща местно с космополитно във всичко, което включваше празникът: мистичните гласове на жените от село Свирачи; поезия и проза, прочетени от самите автори: Бойко Ламбовски, Ирена Стоянова, Росен Друмев, Гочо Гочев и др.; новосъчинен химн на с. Хухла от сем. Христови, скечове на Десислав Лахиев и като звезден полъх на нощта – уникално звучащите точно на това място магични звуци на гъдулка и китара (изпълнители: звездата на оркестъра за народна музика на БНР – гъдуларката Христина Белева и китаристът от ансамбъл „Филип Кутев“ Петър Миланов).

Преди галаконцерта бяха открити и изложби в бившия хоремаг, едната от които със снимки от теренните експедиции на Ваня Гайдаджиева под надслов „По стъпките на спомена“. Изложбата бе подготвена за втори път от студенти и дипломанти, участници в експедициите, с координатор Мартина Симидарева.

Петя БЪРКАЛОВА

ховата част на „Мистериите“) – статуетката с продупчения от много ходене цървул, над който е поставено земното кълбо, се връчва на хора, които по някакъв начин са свързани със селото и които имат специални заслуги за Хухла, за България и за света. Тазгодишната награда бе дадена посмъртно на нашата пътеводна светлина в науката и в живота въобще – д-р Иванка Гайдаджиева. През цялото време в съзнанието ми отекваше онзи запомнящ се глас, глас с много специфичен тембър,

Приносите на д-р Иванка Гайдаджиева в българската диалектология

Научноизследователските текстове на д-р Иванка Гайдаджиева доказват нейния езиков усет, съсредоточеното отношение към подбора на разглежданите теми, добрата аранжировка на текстоструктурата. Основният обект на научен интерес са териториалните говори и топонимията като езиков материал, които допринасят за изясняване на доста въпроси от историята на българския език.

И в диалектоложките проучвания, и в топонимията д-р Гайдаджиева насочва вниманието си към местни говори и местни имена (топоними) от ареала на *рупските говори* – тя е носител на рупски говор, а рупските говори са най-архаичните български диалекти.

Още в „Особени старинни неопределителни местоимения и адвербиални форми в един тракийски говор“ (1982) дава сигнал, че има способността да откроява езиковите факти и да ги тълкува в правилната посока. Тази статия е особено актуална днес (когато прагматиката е сред водещите научни области на лингвистичното познание), защото в публикуваните диалектни примери откриваме проявите на говорещия и изразяваното от него субективно отношение към определен факт от речевия акт, ср. *Нам-къй манжи праи, та съ е расчула ис цалто селу* – отрицателно отношение на говорещия към съобщаваното, и *Нам-куйа момъ е по-шетърна от нейа* – положително отношение на говорещия.

Съставката *НАМ*, която според Ив. Гайдаджиева произлиза от *не знам*, се среща в съчетания като *нам-кой, нам-шу, нам-куга* и подобни. Те не се употребяват в пряко съобщение, а винаги отпращат към предходна реплика.

В продължение на години Ив. Гайдаджиева събира топонимичен материал от говорите на преселници, родом от Източна и Западна (Беломорска) Тракия. Чрез изследването на езиковите особености при топонимите стига до извода, че те са сред доказателствата за единството на рупските говори; топонимичният материал „разкрива устойчиви езикови черти, които формират представата за диалектната основа, върху която са създадени местните названия“ („Характерни езикови черти на местните имена от Западна (Беломорска) Тракия“, 2015).

Особеностите на местните имена са траен интерес за езиковедските търсения на авторката. В статията си „Местни имена с топонимични наставки от Източното Беломорие (Софлийско, Дедеагачко и Димотишко“ (1986) тя обобщава: „Местните имена, образувани с топонимични наставки, са безспорно доказателство за това, че в районите, от които са записани, е живяло старинно българско население“.

При изследванията си върху топонимията Ив. Гайдаджиева се насочва към характерни особености – основно от звуковата система: застъпниците на старобългарски гласни, по които е направена

Съпругът на д-р Иванка Гайдаджиева – Димитър Кънев (вляво), получава наградата от Иван Бунков, организатор на „Мистерии на Хухла“

и класификацията на българските говори, звуковата стойност на някои вокали, специфични черти от съответните говори. Налице е резултатно взаимодействие между диалектолога и топонимиста. Така например при разглеждането на акавизма (явлението, при което вместо гласна *О* извън ударение се изговаря гласна *А*, срв.: *Асойката*, *Паляната*, *Какошката* – местни имена) в топонимията на Беломорска Тракия, е констатирано, че изговорът на *А* вместо *О* представлява разустяване (делабиализация) на устената гласна *О*. В случая е много вероятно акавизмът да е и сравнително късно явление („Към

проблема за акавизма в топонимията на Беломорска Тракия“ (1990).

Върху топонимията от тракийските говори е и реабилитационният труд на д-р Ив. Гайдаджиева – „Местните имена в Западна (Беломорска) Тракия“ (2015).

Докторската ѝ дисертация, защитена през 2007 г., е посветена на прозодичната организация в централнородопския (смолянския) говор в района на Смилян. Към архаичните родопски говори д-р Гайдаджиева е потвърждавала интереса си и с десетки диалектоложки експедиции, като езиковедското тълкуване на фонетичния материал много често е осъществявано и чрез методите на експерименталната фонетика.

Необходимо е да се изтъкне – в изследователските интереси на авторката влизат селища, които са останали извън Българския диалектен атлас, например трите родопски села – Букаците, Горово и Елево, чиито най-ярки особености във вокалната система са разглеждани в статията със заглавие „Сегашното състояние на говора на селата Букаците, Горово и Елево, Смолянско“ (2002).

Качествата си на вещ диалектолог д-р Гайдаджиева показва и в наблюдаването на микродиалектни особености. Такъв е случаят с наличието на гласна *А* – *кашта, патишта, раш, скапо, ваз-дъх*, в говора на с. Аламовци, Златоградско, също невключено в Българския диалектен атлас. Говорът на това село обикновено е причисляван към ареала на златоградския, където в посочените думи вместо *А* се изговаря *Ъ*. След теренна работа в Аламовци и обработката на диалектния материал се достига до извода, че изговорът на *А* вместо *О* е в позиции, в които тази гласна наследява старобългарската голяма носовка или голям ер. Тезата на д-р Иванка Гайдаджиева анализира промяната като иновативна за говора на Аламовци („Интересна микродиалектна особеност в говора на село Аламовци, Златоградско“, 2012).

Името на езиковеда д-р Иванка Гайдаджиева присъства трайно в българската диалектология. Нейният принос е в теренната практика, в класическия класификационно-описателен подход, в областта на експерименталната диалектна фонетика. Осъществяваните топонимични проучвания допълват диалектоложките; констатираните и тълкувани диалектни явления в топонимичния материал са ценен влог и в развитието на българската историческа лингвистика.

Тенчо ДЕРЕКУВЛИЕВ

➔ От стр. 14

който трудно може да бъде забравен...; в следващия момент пред очите ми грейваше онази пленителна усмивка, от която наоколо винаги става светло и уютно. С харизмата, с доброта и с подхода си към хората д-р Гайдаджиева успя като мой преподавател в Университета

да събуди у мен любовта към тази огромна съкровищница на езика – българските диалекти.

И водена от тази любов, съм щастлива, че успях да споделя моментите на теренното проучване на различни диалекти във Велинградско, а след това и да напиша двете си дипломни работи, чиято основна диалектна база е събирана заедно

с научните ни ръководители: проф. д-р Пеньов Пенев, д-р Иванка Гайдаджиева и гл. ас. Събина Вълчанова, на терен по време на диалектоложките експедиции през 2013 г. и 2014 г. във велинградския регион. Малко тъжен е моментът, когато някой получава награда едва след като вече не е сред нас... Затова нека да оценяваме

хората, когато и тялом са сред нас, а не когато вече сме ги загубили...!

Д-р Гайдаджиева ще бъде жива, докато носим светлината ѝ в спомените си, в сърцата и душите си! Достоен пример за човек, учен, за доброта и себе-раздаване!

БЛАГОДАРЯ за възможността да познавам човек като нея!

IN MEMORIAM

Проф. д.х.н. Георги Андреев

На 18 август 2018 г. ни напусна проф. д.х.н. Георги Николов Андреев. Безспорно значима за Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ личност – администратор, учен и преподавател, оставил собствен отпечатък върху цялостната над 50-годишна история, завоеван престиж и развитие на Университета. Преди своето пенсиониране през 2011 г. проф. Андреев бе два мандата заместник-ректор по наука и международно сътрудничество на ПУ в ректорския екип на проф. д.ф.н. Иван Куцаров (2003 – 2011 г.). Той бе първият декан на Химическия факултет след обособяването му като самостоятелен факултет през 1991 г. и бе избран като такъв още два мандата. През периода 1999 – 2007 г. проф. Андреев бе ръководител на катедра „Аналитична химия“, където са и академичните му изяви като обаятелен преподавател и талантлив учен. Широк международен отзвук (h-индекс 10, над 370 цитата) имат научните му постижения в областта на молекулната спектроскопия, в която той бе един от най-изявените български изследователи, със собствен принос и школа.

Георги Андреев е роден през 1941 г. в с. Любеново, Пловдивска област. Завършва Пловдивския университет през 1966 г. и е сред първите, привлечени на работа през 1967 г. в Централната научноизследователска лаборатория (ЦНИЛ) при ПУ, където в секцията по молекулна спектроскопия стартира научното му развитие. Научните му изследвания са свързани с отнасяне на ивиците във вибрационните спектри на различни химични съединения и техни отрицателни йони, получени в инертна атмосфера, като прилага развиващите се по онова време полуемпирични квантовохимични методи и корелационен анализ. През 1978 г. той защитава дисертация в БАН под ръководството на проф. д.х.н. Иван Южовски на тема „Използване на ИЧ спектроскопия за изследване структурата на органични съединения и йони, съдържащи нитрогрупа“.

Работата му продължава с проучвания на инфрачервени спектри на големи серии от нитро-, циано- и карбонилни съединения и на техни ^{15}N изотопомери с ^{15}N в нитро- и азотениновата групи и на D4 в бензеното ядро, както и ИЧ спектри на техни йони. Получените данни са приложени при изясняване на механизма на някои реакции, в които тези съединения вземат участие, и за решаване на конкретни проблеми на химичното производство.

През 1981 г. Георги Андреев печели конкурс на фондацията „Александър фон Хумболт“ и работи общо две години като Хумболтов стипендиант в катедра „Теоретична и физична химия“ на университета в гр. Есен, Германия, с ръководител проф. Бернхард Шрадер. Там той разширява кръга от методи за интерпретация на вибрационни спектри и включва нормалния координатен анализ (НОРКА). По-късно използва ориентиране на молекули в течнокристална матрица. Георги Андреев се хабилитира като старши научен сътрудник в ЦНИЛ при ПУ през 1985 г. и като доцент през 1989 г.

На основата на многостранния опит по тълкуване на ИЧ спектри на органични вещества Г. Андреев формулира десетте най-важни евристики, определящи интерпретацията на ИЧ спектри. Под негово ръководство е създадена експертната система „EXPIRS“, в пилотен вариант на „PASCAL“, а впоследствие и на „PROLOG“, чрез която се осъществява: реализирана чрез фреймове йерархична организация на характеристикните групи в базата от знания; контрол на броя на използваните ивици и изчерпателно генериране на всички комбинации от подструктури, удължаващи текущия спектър; коригиране на текущия спектър с отчитане на силно интензивни ивици в обработвания спектър; документиране на хода на интерпретацията и предоставяне на обяснения за „изказани“ твърдения; вземане под внимание на данни от молекулната формула и еквивалентите на ненаситеност; отчитане на поглъщането на разтворителя и наличието на химични противоречия. Андреев работи

и върху приложението на Рамановата спектроскопия за изследване на химични вещества, подходящи за изследване на фотохимични процеси, както и върху директния анализ на различни природни вещества в разнообразни растителни материали.

През 1999 г. той защитава дисертация „Интерпретация на вибрационни спектри на органични съединения и техните отрицателни йони“ и получава научната степен „доктор на химическите науки“. През следващата година е избран за професор. Под негово ръководство успешно защитават четирима докторанти, като той има безспорен принос и към академичното израстване на много от колегите в Химическия факултет при ПУ.

Проф. д.х.н. Г. Андреев се изявява и като уважаван преподавател, изнасящ лекции по дисциплината „Инструментални методи за анализ“ на студенти от Химическия и Биологическия факултет. Той е автор на учебника „Молекулна спектроскопия“, Изд. ПУ „Паисий Хилендарски“, Пловдив, 1989, преиздаден през 1999 г. и наличен като електронна версия за свободен достъп от интернет (от 2010 г.). Андреев е в основата на създаването и развитието на новата бакалавърска специалност „Компютърна химия“, която за първи път се реализира в Химическия факултет на ПУ.

Проф. Андреев е награждаван с Почетен знак на град Пловдив (2005 г.), на Химическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (2006 г.), на Института по органична химия с Център по фитохимия при БАН (2010 г.), Почетен знак на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (2011 г.).

Колегиумът на Химическия факултет загуби един от най-ярките си представители.

ПОЧИВАЙ В МИР, УЧИТЕЛЮ!

ТВОЕТО ДЕЛО ЩЕ ПРЕБЪДЕ!

ПОКЛОН ПРЕД СВЕТЛАТА ТИ ПАМЕТ!

**Доц. д-р Веселин КМЕТОВ –
декан на Химическия факултет**

Екип от Пловдивския университет изпълнява проект от „Пловдив – Европейска столица на културата 2019“

Проект „Кварталите на Пловдив – ЗАЕДНО – виртуално портфолио“ от програмата на „Пловдив – Европейска столица на културата 2019“ ще се осъществява от екип на катедра „Етнология“ на Философско-исторически факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ с ръководител на доц. д-р Меглена Златкова. Проектът има подкрепата на Общинска фондация „Пловдив 2019“, Община Пловдив, в партньорство с Асоциацията за култура, етнология и антропология „Медиатор“ и Фондация „Стойна Кръстанова“; Народно читалище „Шалом Алейхем – 1945“, с помощта на РЕКИЦ – Пловдив, Съюза на общинските читалища – Пловдив, и с техническата подкрепа на CartLab към ПУ „Паисий Хилендарски“.

Проектът, който представя кварталите и общностите на Пловдив в тяхната ЗАЕДНО-ст, стартира в началото на 2018 г. и дейностите по него ще приключат в края на 2019 г. Дотогава ще бъдат реализирани и пуснати в употреба виртуалното портфолио „Кварталите на Пловдив – ЗАЕДНО“, което представя живото наследство на кварталните общности и техните пространства, и платформата „Читалища“, която ще свързва и включва читалища-

Доц. Меглена Златкова

та в Пловдив във виртуална информационна мрежа с единен събитийен календар.

Кварталите на Пловдив имат свой собствен живот, своя памет и образи, които често остават непознати. Екипът по проекта осъществява етнографско и визуално картографиране на Пловдив, което цели да представи кварталните наследства и заедно с това да проследи живота на читалищата и участието на гражданите в културния живот на града. Работата обхваща 6-те административни района на Пловдив, живота на кварталните общности и техните пространства. В проекта са включени дейности като теренна работа, работни срещи с читалищни служители,

разработване на концепции и актуализиране на виртуалното портфолио и платформата „Читалища“. Представянето на градското наследство на Пловдив като част от европейското културно наследство и на читалищата като значими актьори по места е от изключително значение.

Виртуалното портфолио на Пловдив ще включва различни теми, образи, разкази и интерпретации на града и неговите истории, пространства, места, хора и културен живот в лицето на читалищата. То ще обедини града и ще го представи в неговата заедност. Съществена част от работата включва обработката на материалите от етнографското проучване на кварталите, в което участват като доброволци студенти по социална антропология и етнология към катедра „Етнология“. Платформата „Читалища“, като допълнителна и немалка част от портфолиото на Пловдив, ще включва информация за всички активни читалища в града – 24 на брой. Освен историята на всяко читалище в нея ще бъде систематизирана и публикувана актуална информация за базата, с която разполагат, какви са активните дейности, проекти, школи, курсове, клубове по интереси и други

занимания. Това ще бъде на разположение на всеки посетител, който желае да намери пространство или занимания за деца и възрастни в читалището в желания от него район на града. Освен като една обединена платформа – мрежа за всички читалища в града, онлайн платформата „Читалища“ има за цел да покаже пред повече хора ролята на читалищата в живота на кварталите и тяхното значение за културния живот в Пловдив. За съществуването на платформата ще се грижат и самите читалища, които от своя страна ще имат достъпа да обновяват информацията и да поддържат популярността си.

До този етап на проекта е изготвена концепцията за платформата „Читалища“, разработва се виртуалното портфолио и едновременно с това екипът продължава с проучването на кварталите и техните читалища. Събраната информация се очаква да бъде поместена и предварително тествана във виртуалното пространство през есента на тази година.

За повече информация:
kvartalitezaedno@gmail.com
 или на [facebook.com/kvartaltenaplovdivzaedno](https://www.facebook.com/kvartaltenaplovdivzaedno)

Факултетът по икономически и социални науки участва в конференция на Асоциацията на европейските гранични региони и третата техническа среща по проект SOCIAL FORCES

На 28 юни 2018 г. в гр. Ксанти, Гърция, се проведе информационен ден и трета техническа среща по проект **SOCIAL FORCES** – „Засилване на социалния предприемачески дух чрез създаване на подкрепящи иновативни структури в трансграничния регион“, финансиран по Програма за трансгранично сътрудничество **ИНТЕРРЕГ V-A Гърция – България 2014 – 2020**. Мероприятието бе организирано от Търговско-промишлената палата в гр. Ксанти. По време на информационния ден по проекта се проведе и конференция на Асоциацията на европейските гранични региони (АЕБР), на която бяха представени особеностите на областите, включени в трансграничния регион и развитието на социалното предприемачество в тях.

По време на третата техническа среща по проекта партньорите обсъдиха извършените дейности до момента и планираха предстоящите такива. Бяха разгледани финансовите аспекти, както и комуникационната и промоционална дейност на проекта.

SOCIAL FORCES стартира през октомври 2017 г. и се намира на етап на изследване на характеристиките на социалните предприятия и техните възможности за прилагане на адекватна социална политика. Очакваните резултати по проекта са свързани с повишаване на социалното предприемачество и увеличаване нивата на заетост в трансграничния регион.

Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество „Гърция – България 2014 – 2020“ **ИНТЕРРЕГ V-A**.

Чао, рагаци! Или как проект по програмата „Еразъм+“ ни отведе в Италия

Стойо КАРАМАНОВ

Осем дни, на 900 км от вълци, с хора, които познавам едва от една седмица и с които най-задълбоченият разговор помежду ни е колко е хубаво времето. Това бяха впечатленията ми непосредствено преди да замина за Италия като част от групата, която представи България в проекта „Нашите корени“, финансиран по програмата „Еразъм+“. Групата се състоеше от осем души: гл. ас. д-р Борислава Петкова от катедра „Етнология“ (ръководител на групата), петима студенти от Философско-историческия факултет: Лора Панайотова и Георги Иванов от специалността „Етнология“, Диляна Цонева и Иван Дагов от специалността „Културен туризъм“ и аз, Стойо Караманов, представител на специалността „История с чужд език“, както и две ученички от Втора английска езикова гимназия, София.

Проектът беше насочен към културен обмен между четири държави от ЕС: България, Ирландия, Италия и Полша, всяка от които трябваше да представи своята култура и традиции пред останалите участници. Основните дейности бяха разделени в три големи панела: *Traditional Lab*, с акцент върху народните занаяти и бит, *Intercultural Night*, в който се представят историята и културата, традиционни храни и напитки на страната. Третият, не по-малко важен панел включваше запознаване с местните забележителности, традиции и кухня на региона Аbruцо в Централна Италия. Проектните дейности се проведоха в едно от прекрасните села в този регион – Капестрано, с население около 900 души.

Подготовката на групата ни започна месец преди заминаването в Италия. За *Traditional Lab* се фокусирахме върху изпълнение на шопски, пирински и родопски песни, съпроводени с гайда, различни народни хора и тъкане на стан. За *Intercultural Night* подготвихме клипове, представящи Пловдив и България, викторина, посветена на любопитни факти от историята и културата на страната ни, и предизвикателство за писане на кирилица. Домашна лютеница, вкусна луканка, саламурено сирене, планинска чубрица, сладко от рози представяха традиционните вкусове на България, а македонска гроздова и северняшка сливова ракия взехме за повдигане на настроението.

Полетът ни за Италия беше на 21 юли. Всички се вълнувахме от предстоящото пътуване, все пак това беше първият ни проект по програмата „Еразъм“. Кацнахме в Рим, а оттам с авто-

с тях. Следобедът на първия ден премина в опознаване на Капестрано – много красиво италианско село с традиционните за Италия тесни улици и сърцати хора. Последва интересна игра – *Treasure Hunt*, свързана с ориентацията в селото и с непрестанното изкачване и слизане на бегом по стръмните павирани улици. Вечерта с китари, цигулки и виолончело (почти всички от италианците

запомнящи се, в частност една, в която се пее за Лубонската планина. Тази песен преследваше всеки един от нас в сънищата ни – събуждахме се и заспивахме с нея, тя се превърна в химн на проекта. Вечерта, в ирландската *Intercultural Night*, ни обясниха откъде идва ненаситната жажда на ирландците за бира и уиски. Както и предишната вечер, след края на културната програма с музика и танци всички се запътихме към центъра на селото.

В личен план преживянето беше невероятно. Всички занимания и нашето предстоящо представяне ни направи един сплотен екип. Иван беше най-активният. Още в първите дни на него бе възложена задачата да бъде наш първи дипломат в полската група, която беше най-проблемна от гледна точка на социализацията. Той изпълняваше задачата си с лекота и успя да изгради добри взаимоотношения и с тях, и с останалите участници в проекта. Георги също не оставаше по-назад в общуването с ирландската група и покрай него се включвах и аз. В началото момичетата бяха резервирани, но постепенно и те успяха да завържат много нови контакти.

Третият ден от програмата беше посветен на италианската кухня. Организаторите ни заведоха в съседна ферма с ресторант, където ни научиха да приготвяме паста. Последва усилено чапане с брашно и агресивно месене на тесто. След това посетихме един важен за италианците археологически обект – мястото, където е намерен легендарният воин от Капестрано (6 в.) – двуметрова каменна фигура на мъж с огромна шапка с ръб, броня, широк колан, къс меч, брадва и огърлица. Смята се, че това е една от най-ранните реликви на италианското изкуство.

Обедът и следобедът преминаха в пикник край река Тирино. Менюто включваше пастата, която сами бяхме приготвили във фермата, както и някои други блюда от региона, всичко полято обилно с италианско червено вино.

На стр. 19 ➔

Студентите и учениците участници заедно с д-р Борислава Петкова

бус стигнахме до един от най-големите градове в областта Аbruцо – Пескара, разположен на Адриатическото крайбрежие. Там се запознахме с полската група – три момчета и четири момичета. Освен ръководителката им те не владееха особено добре английски, но и не проявяваха и интерес да се опитат да общуват. В Пескара трябваше да се срещнем с ирландците, но тъй като техният полет се забави, чакането продължи докъм 1 часа през нощта. В Капестрано пристгнахме към 3 часа сутринта. Бях изненадан да разбера, че там не ни чакаше хотелска стая, а монашеските килии на манастира „Сан Джовани ди Капестрано“. Цяла седмица живяхме под зоркия поглед и наставничеството на полски свещеник, служещ в манастира, и спяхме под дървени Иисусови разпятия – задължителен атрибут във всяка стая.

Първият ден в Капестрано премина в опознаване на участниците в проекта. Като домакини, италианците бяха многобройни, изключително весели и приятни хора. Ирландците също бяха общителни и дружелюбни и до края на седмичата станахме доста близки

се оказаха доста добри музиканти) се запътихме към единственото кафене в центъра на селото. Местните бяха учудени от импровизирания концерт, но определено им направи добро впечатление. Тогава за първи път видяхме и осъзнахме част от чудовищния потенциал на ирландците да поглъщат огромно количество алкохол.

Вторият ден в Капестрано беляза официалното начало на културния обмен. Преди обед ирландската група проведе своя *Traditional Lab*. Програмата включваше традиционни ирландски песни като „Моли Малоун“, „Уиски в буркана“ и други, а под инструктажа на Катлийн, една особено духовита ирландка, научихме няколко ирландски танца. Крака се преплитаха, тела се блъскаха и въртяха, но успяхме да разучим стъпките. Като цяло беше едно невероятно, макар и източително изживяване. След обяда дойде ред и на полския *Traditional Lab*, в който бяха включили бродирание на традиционни мотиви. Облечени в народни носии, поляците показаха своите танци, които не бяха особено вълнуващи за гледане. Но определено песните им бяха

Иван ЗДРАВКОВ

Lapis philosophorum – фило-софският камък, удивителната субстанция, превръщаща металите в злато, познат още под имената Големия еликсир или Червената тинктура.

Познавах мъжа, който знаеше неговата тайна.

Срещнах го в едно от поредните си прераждания по пътищата на Европа. Звездата му бе изгряла, когато пред смаяните очи на кайзер Леополд I превърна част от медно блюдо в златно, поръсвайки го с тайнствен червен пращец. Целият в пот сред зловещото подземие, августинецът знаел отлично какво го чака, ако червеният прах откаже да превърне живака в злато – отвън светела обитата в златен варак бесилка.

Звездата на придворния алхимик блесна за сетен път, превръщайки знаменития 7-килограмов сребърен медальон в златен.

ФИЛОСОФСКИЯТ КАМЪК

Годината е 1677-а.

– Аз открих тайната на Големия еликсир! – крещеше в екстаз, но червеният прах, който откраднал някога от свой събрат монах, свършил.

Тайната му изчезна.

Има само една природа. Ти можеш да я разделиш на три и като ги събереш в триединство, от тях да получиш едно.

Гледай, това е философският камък!

Виждам, че се усмихваш скептично?

Много добре.

Изпрати есемес на адрес: Артефиус, 12. век, за да чуеш:

„Жалки глупецо, нима си дотолкова наивен, та мислиш, че всяка наша дума трябва да се приеме буквално и че ние ще ти открием най-удивителните тайни.“

Дължиш 2,40 без ДДС. Плати и изчезвай!

➔ От стр. 18

Вечерта беше посветена на културата на Полша – много приятна страна, ако се съди по водката и бонбоните им. Както и предишните вечери, селският център пак се огласяше от музика и нашите импровизации. С всеки изминал ден все повече местни идваха да гледат, а понякога и се включваха в нашите представления.

Четвъртият ден беше посветен на планински туризъм. Посетихме някои от околните села, но основната забележителност беше замъкът над село Санто Стефано ди Сесанио. Почти 4-часовият преход беше изтощителен, особено за ирландците, които не бяха привикнали на изгарящото италианско слънце. Разгледахме замъка, подкрепихме се със сандвичи и поехме по пътя към манастира. Италианският *Intercultural Night* премина на открито, край няколко скари с чвъртаци аростичини – изключително вкусни агнешки шишчета. Проливен дъжд ни премести под голяма шатра и вечерта продължи в по-неформална среда.

Най-сетне дойде денят, в който трябваше и ние да застанем под светлината на проекторите. Едномесечната ни подготовка за *Traditional Lab* и за *Intercultural Night* сега щеше да бъде оценена от останалите участници. Предполагам, че всички бяха притеснени, знам, че аз бях особено нервен. Появихме се облечени в народни носии, които носехме от България. В първия панел от мен се очакваше да съпровождам на гайда изпълнението на Лора. Колко добре се справих, не е важно, но невероятният глас на Лора и изборът на народни песни категорично засенчи всички останали чуждестран-

Чао, рагаци!...

ни опити за певчески начина. Неочаквано за мен, а и за всички, от тъкането, ръководено от Иван, най-много се впечатлиха двама от ирландците, които усърдно продължиха с тези занимания дори и след приключване на панела. Упоритостта на чужденците да научат български народни танци беше забележителна. Под наставничеството на Диляна италианци, ирландци и поляци тропаха Ганкино и Дунавско хоро. Последваха много снимки и обяснения за елементите от народните носии.

Нашият *Intercultural Night* започна с два видеоклипа, посветени на България и Пловдив. Последва викторина, с която изпитвахме участниците за познанията им за историята и традициите на страната ни. България се оказа доста непозната за тях страна. Със сигурност всички останаха особено впечатлени, а някои дори започнаха да планират следващата си почивка по черноморските ни курорти. Пловдив като европейска столица на културата със сигурност ще доведе част от нашите приятели през 2019 г.

Най-голямото предизвикателство, пред което изправихме всички участници, беше кириллицата – всеки трябваше за изпише името си с нашата азбука. Накрая преминахме към дългоочакваната част от представянето – традиционната храна и напитки. Саламуреното сирене в комбинация с лютиеницата много се хареса, сладкото от рози събра много почитатели, но ракията привлече най-много желаещи да я опитат и най-много похвали.

Шестият ден беше посветен изцяло на италианската група.

Започнаха с *Traditional Lab* и представиха само традиционни танци от района на Аbruцо. В сравнение с други народни танци италианските бяха много по-непринудени и свободни, с повече подскоци на един крак и въртене в кръг. Като цяло бяха забавни, но изтощителни. Италианският *Intercultural Night* започна със спомен за тежките земетресения от 2009 г. в района Аbruцо, които отнемат живота на над 300 души и нанасят огромни материални щети. Италианската група ни представи емоционална песен, посветена на жертвите от земетресението. Втората част от представянето беше доста интересна – домашните ни запознаха със значението на някои от традиционните жестове и ръкомахания, които съпътстват всеки от разговорите в Италия.

Предпоследният ден премина в разходки из няколко села в региона, едното от които беше Навели. Красиво селце, силно засегнато от земетресението и затова почти обезлюдено. По улиците рядко се виждаха хора. Посетихме и други села, научихме повече за местното производство на шафран, но кулминацията на деня или по-скоро на вечерта беше един астрологичен феномен – изгрявът на „червена/кървава луна“ с последвало 102-минутно лунно затъмнение.

В последния ден една групичка посети тамплиерска църква, която се намираще в съседство, други останаха в манастира. Дадох си сметка, че сме заедно едва от една седмица, но имах усещането, че винаги съм познавал всички тези хора – италианци, ирландци, поляци. През тази една

седмица се случиха толкова много неща – Георги например никога не си беше представял, че ще облече народна носия, а аз – че ще свирия с гайдата пред чужда публика. Някои от нас за първи път посещавах чужбина, други за първи път говореха на английски пред публика, да не говорим за сценичната треска, която бе обхванала всички ни при представянето на културата и традициите на страната ни. Последната вечер премина със смесени чувства – бяхме радостни, че осъществихме този културен обмен, че опознахме италианската, ирландската и полската култура, но и леко натъжени, че това приключение е към своя край.

Последният ден беше особено тъжен за всички. Със сълзи на очи и обещания да се видим отново, всички се прегръсвахме за последно сбогом и всеки пое към своя край на континента. Един полет до София по-късно и всичко си беше както преди, а Капестрано оставаше много далеч, като сън, от който си се събудил, но помниш всеки детайл.

Всичко това обаче нямаше да бъде възможно без ръководителката на нашата група д-р Борислава Петкова. На нея дължим всичко това, което преживяхме, и без нейната подкрепа нямаше да стигнем далеч. Затова от името на цялата групата изказваме сърдечната си благодарност към д-р Петкова за предоставената възможност да вземем участие в този „Еразъм“ проект. Искрено препоръчваме на колегите от Пловдивския университет, на които се удаде възможност за участие в обмен по програмата „Еразъм+“, да не пропускат шанса и да се впуснат смело в подобно приключение!

Студентският съвет участва в летен университет

Светослав ЕНЧЕВ

За 16-а поредна година Националното представителство на студентските съвети в Република България организира „Летен университет“. Проектът стартира като Национални студентски игри през 2002 г. Първото издание на летните игри се провежда в с. Кранево, община Балчик. През 2009 г. инициативата приема наименованието Национални летни студентски игри „Летен университет“. Студентският съвет към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ подкрепя тази инициатива и взема активно участие.

Тази година Националните летни студентски игри се провеждат в периода 23 – 29 август

Участниците в летния университет от ПУ

в курортния комплекс „Албена“. В тях участваха 34 висши училища. Делегацията на Пловдивския университет наброяваше 41 души. Провеждоха се различ-

ни състезания, в които студентите трябваше да демонстрират силен дух, интелектуални способности и спортен хъс. Програмата включваше и раз-

влекателна част, което допринесе за доброто настроение и опознаването.

Проектът предоставя възможност за създаване на контакти, обмяна на опит и знания в една неформална среда. Представителите на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ се представиха много добре и спечелиха челни места в общото класиране: футбол – I място, баскетбол (жени) – II място, баскетбол (мъже) – III място, волейбол (мъже) – II място, волейбол (жени) – III място, плажен тенис – I място, крос (мъже) – II, IV и XI място, крос (жени) – II и V място, плажна щафета – II място, голяма щафета – I място, дърпане на въже – I място, плуване – IV място.

Юридическият факултет отчита постижения при старта на новата учебна година

Иван КЪРЧЕВ

Юридическият факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ попълни 100 процента бройките държавна поръчка за прием. Така в редовната форма на обучение в специалността „Право“ тази година са 130 студенти (плюс 8 души от платеното обучение), а 23 са в задочната форма на обучение (13 от задочната форма са платено обучение, останалите 10 са държавна поръчка). Другата добра новина, с която стартира новата академична година, е, че през лятото на свое заседание Националната агенция по оценяване и акредитация (НАОА) даде обща оценка 9.17 на Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“. „Оценката е по-висока в сравнение с предишната факултетна акредитация и е за срок от 6 години“, обясни заместник-деканът доц. д-р Христо Паунов. Той подчерта, че това е първата оценка на юридически факултет в България по новата критериална система на НАОА – факт, който се отчита като изключително положителен от ръководството на университета и от юридическата общност в страната.

През лятото студенти от Факултетния студентски съвет (ФСС) се включиха в кампанията по записване на новодошлите възпитаници в 1. курс на ЮФ, а седмица преди старта на новата учебна година ръководството на ФСС заедно с доц. Паунов направи дълга и подробна информационна среща с първокурсниците, които бяха запознати с правилата и изискванията за обучение в специалността „Право“. Не бяха пропуснати и редицата инициативи, насочени към студентите, които деканското ръководство и ФСС предвиждат да проведат. Сред тях се открояват състезанието по решаване на казуси по гражданско и търговско право, среща в прокуратурата, работата в различните кръжоци и клубове, както и СЮНА – студентската юридическа научна академия.

В първия учебен ден деканът на ЮФ проф. д-р Венцислав Стоянов заедно с двамата заместник-декани – доц. Теодора Филипова и доц. Христо Паунов, приветства всички първокурсници. Проф. Стоянов поздрави индивидуално всеки един от бъдещите юристи и му връчи студентската книжка с пожелание тя да бъде пълна само с много добри и отлични оценки. Стартът на новата академична година бе изключително емоционален за момчетата и момичетата от 1. курс, които си направиха първото общо селфи в академична среда, но не по-малко емоционален бе и за останалите студенти от Юридическия факултет. Някои от тях още отсега се подготвят за участие в извънаудиторните

инициативи – състезанията и студентската юридическа научна академия.

Тазгодишното издание на СЮНА се проведе в края на лятната сесия през месец юни. Организатор беше Юридическият факултет, като подкрепа имаше от редица спонсори и издателство „Сиела“. Победителите, които се открииха сред повече от 30 участници в двата модула на надпреварата, бяха: първо място – Изабела Петкова, която сега е 5. курс, редовно обучение (с разработка на тема „Прехвърляне на търговското предприятие. Гордиевият възел в доктрината и в съдебната практика“). На второ място журито от професионалисти класира Илиан Янкулов, който е в 4. курс (за разработката „Правен статус на малолетните“). Третият студент, който се качи на символичната почетна стълбичка, бе Иван Кърчев, също в 4. курс (с разработката „Нужда от реформа в изборната администрация и нейните актове“).

Специална награда на председателя на журито получи Тодор Рогошев, 4. курс, редовно обучение (за темата „Развитие на института на самоотбраната в международното право. Превантивна атака“). За първи път този форум бе разделен на два модула. Първият бе традиционният, в който бъдещите юристи представяха научни разработки по избрани теми от различни области на правото, оценявани от професионално научно жури от утвърдени специалисти в правната теория и практика, с председател проф. Дарина Зиновиева – бивш декан и настоящ преподавател в ЮФ на ПУ. Сред членовете бяха съдия Милка Панчева – председател на 6. отделение на ВАС, ръководителят на катедра „Гражданскоправни науки“ на ЮФ доц. Люба Панайотова, представители на Висшия адвокатски съвет, както и млади учени и докторанти от факултета. Вторият модул включваше семинари, доветени на личностното развитие на студентите. Бъдещите юристи се обучаваха в теми като „Групова динамика“, „Лидерски умения“, „Общуване с аудитория“, „Техники за модерно мислене“ и други. „Налагаме политика за допълнително развитие и стимулиране на капацитета на нашите изяви студенти. Освен традиционните теоретични и практически знания, които те придобиват във факултета, сега и напред ще предлагаме умения, които ще са им полезни и необходими при бъдещата им професионална реализация, както и в живота извън правото“ – поясни заместник-деканът на ЮФ на ПУ доц. д-р Христо Паунов. Планира се следващото издание на СЮНА през 2019 година да се развива, като програмата е в процес на подготовка.